

Proletari din toate țările, uniți-o!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Centră
Pagina ă
Hunedoara-Deva

Nr. 11 (147)
Anul VII
15 martie 1958

Sus: Jawaharlal Nehru întâmpinându-l pe tovarășul Chivu Stoilca, la sosirea acestuia la reședința președintelui Indiei.

NEW DELHI — PARLAMENTUL

În acest număr:

Pag. 3-4 — Conferința Națională a Femeilor din R.P.R. — foto-reportaj.

Pag. 5-6 — Reportaj despre un prieten — de Florin MUGUR.

— Patrie — poezie de Radu BOUREANU.

Pag. 7-8 — Mai erau patru... — schiță de M. ARSENE.

— Vraji — poezie de Mihai DRAGOMIR.

Pag. 9 — „Regina Chezareei”. patriotismul și libertatea pe sprinceană — pamflet de L. SEBASTIAN.

Pag. 10-11 — Moscova la volan — fotoreportaj de Gh. GHEORGHIȚĂ.

Pag. 12-13 — În India — fotoreportaj de I. MIRON.

Pag. 14-15 — Îi vom revedea în curând — de Liliana ȘAPLAN.

— Cronica melomanului.

Pag. 16-17-18 — Fără măsură... — reportaj de Cornel BOZBICI.

— Notăm.

Pag. 19 — Fără „Zimbiți, va rog!” — instantanee fotografice.

Pag. 20-21 — Tradiție — reportaj de Mihai GLĂJA.

— Portrete: dr. Iacob Felix.

Pag. 22-23 — Cineăștii își dau mină — de Gh. IOSUB.

— Scriitori și cărți.

Pag. 24-25 — Diverse.

Pag. 26 — Sport.

Pag. 27 — În jurul globului.

Pag. 28 — Caricaturi.

PRIETENIE

Timpe de mai multe zile, tovarășul Chivu Stoica, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române, însoțit de tovarășii Emil Bodnăraș, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și Avram Bunaciu, ministrul Afacerilor Externe, au fost oaspeții poporului indian prieten. În timpul șederii lor în India, înalții oaspeți români au avut întrevederi cordiale cu conducătorii țării și au vizitat localități, instituții, monumente străvechi, fiind peste tot primiți cu căldură de către persoanele oficiale și populație.

Cu prilejul întâlnirilor ce au avut loc între înalții oaspeți români și primul ministru al Indiei, Jawaharlal Nehru, au fost purtate discuții în legătură cu actuala situație internațională precum și cu problemele de interes reciproc care să ducă la dezvoltarea

Oaspeții români în vizită la Institutul de Cercetări Agricole din C...
(Telefoto AGEF)

pe viitor și la întărirea colaborării dintre cele două țări, în domeniul economic și cultural.

După cum se arată în Declarația comună a președintelui Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române și a primului

ministru al Indiei, vizita în India a conducătorilor de stat români „a contribuit la dezvoltarea și întărirea relațiilor prietene existente între cele două țări, servind totodată cauzei păcii și colaborării în lume”.

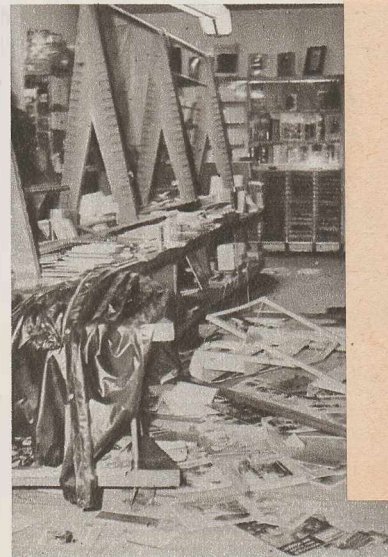

Recent, la Paris, în cadrul unei adunări festive, a fost înminat Premiul Internațional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare”, cunoscutului militant pentru apărarea păcii Emanuel d'Astier de la Vigerie. În fotografie: academicianul Skobelșin, felicitându-l pe laureat. →

O lecție bine meritată. Încercând să tulbure manifestația participanților italieni la luptele din Rezistență, prilejuită de aniversarea a 10 ani de la promulgarea Constituției republicane, deputatul fascist italian De Totto a fost pe loc pus la punct de cetățeni.

În Franța hulații fasciști încercă să ridice din nou capul. Iată din ultimele lor „isprăvi”: dezasolarea librăriei de pe strada Racine din Paris aparținând editurii progresiste „Éditions Français Réunis”.

Sala Ateneului in timpul Conferinței.

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A FEMEILOR DIN R.P. R.

Fotografii de A. LOVINESCU

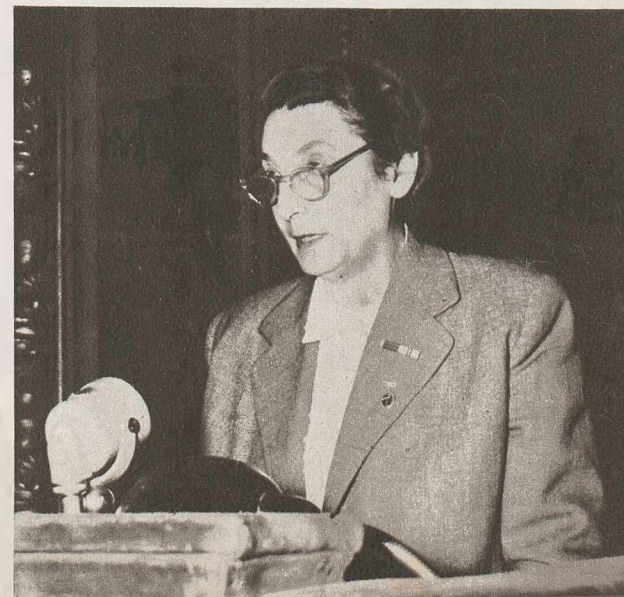

De la tribună tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, prim secretar al C.C. al P.M.R., transmite Conferinței Naționale a femeilor din R.P.R. salutul Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român.

Scrittoarea Lucia Demetrius a prezentat raportul asupra participării femeilor din R.P. R. la opera de construire a socialismului și apărarea păcii.

Tovarășa Maria Rosetti, președinta Consiliului Național al Femeilor, roșind cuvântul de încheiere a lucrărilor Conferinței.

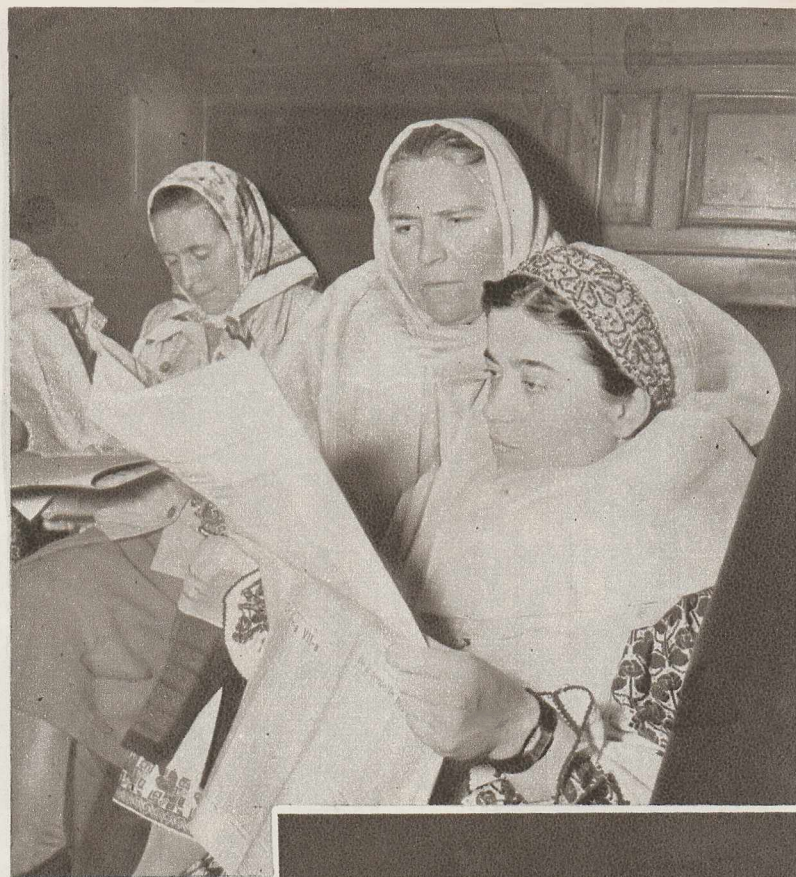
„Conferința Națională a Femeilor exprimă Partidului Muncitoresc Român și guvernului Republicii Populare Române recunoștința fierbinte a milioanele de femei pentru viața nouă, liberă, pe care o trăiesc astăzi în patria noastră.

În fața noastră stă un câmp vast de activitate. Să pășim cu hotărâre înainte, mereu înainte, pentru progresul social și cultural al patriei, pentru un trai îndestulat și civilizat al întregului popor muncitor, al fiecărui cămin; să creștem o generație încrezătoare în viitor, pătrunsă de patriotism socialist, capabilă să înfrângă orice greutate. Să muncim cu ardoare pentru clădirea edificiului socialist al țării noastre, pentru apărarea marilor cauze a păcii și colaborării între popoare.”

(Din „Chemarea Conferinței Naționale a Femeilor către femeile din Republica Populară Română”)

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în mijlocul unui grup de delegațe la Conferință.

În pauză delegațele citesc ce scriu ziarele despre desfășurarea lucrărilor Conferinței lor.

Participante la Conferință — muncitoare, intelectuale, gospodine, țărance — surprinse de obiectivul aparatului fotoreporterului nostru.

Schimb de păreri.

Delegațe din toate colțurile țării, investiminte în pitoreștile porturi românești și ale minorităților naționale, admiră standurile cu daruri — obiecte lucrate de femei în cinstea Conferinței.

Pionierii sînt întîmpinați cu dragoste.

Reportaj despre un prieten

de Florin MUGUR

Fotografii de S. STEINER

CAP. I, ÎN CARE NI SE PREZINTĂ PERSONAJELE

Îmi se recomandă unui bun reporter să nu scrie despre oamenii cu care e prieten apropiat, deoarece există primejdia să nu-și poată păstra obiectivitatea. O recomandare cât se poate de înțeleaptă. Întrucât însă nu mă pot considera un bun reporter — din modestie — n-am să ascult de recomandarea cea înțeleaptă. În primul meu reportaj (acesta!) va fi vorba despre Silviu, un prieten. Pentru că am scrupule și mai ales mi-e teamă că tovarășii din redacția „Flacării” au să-mi respingă reportajul, am să mă feresc să fac orice apreciere despre prietenul meu și am să las să vorbească... nu faptele, ci actele, documentele. Despre ce documente e vorba, se va vedea mai încolo.

De când a terminat facultatea de chimie și pînă s-a hotărît să renunțe la ideea de a lucra cu orice preț în București, am trecut câteva luni bune de alergătură pe la ministere și întreprinderi de stat. Silviu a primit și a răspuns la multe surisuri amabile, a strîns numeroase mîini întinse cu (sau fără) căldură, a adunat o întreagă colecție de promisiuni generoase. Într-o vreme se ambiționase să primească măcar o promisiune pe zi. Oameni mai dintr-o bucată îl sfătuiau însă de-a dreptul, fără să-l poarte cu vorba: „Stimate tovarășe, te așteaptă un milion de posturi în provincie. Pleacă măcar pentru cîteva ani. După aceea, dacă ai să îți morțiș, ai să obții un transfer în București”.

În cele din urmă Silviu s-a hotărît și a făcut ce trebuia făcut. La Medgidia — unde a fost angajat chimist la întreprinderile metalurgice de utilaje — l-am condus într-o dimineață de iunie torid al lui 1955. Din întâmplările zilei pe care am petrecut-o împreună la noua reședință, am reținut patru lucruri. Primul: mirarea și incintarea lui la vederea unui laborator excelent utilat. Al doilea: că nu e de loc ușor să urci dealul cu două geamantane în spinare, pînă la „căminul bur-lacilor”, unde i se repartizase o cameră. Al treilea: că la Medgidia se joacă mult fotbal — dovadă: mingea care, venind din curte, era să spargă geamul noii sale locuințe. Și, în fine, ultimul, dar nu cel mai puțin important: că se află în oraș un restaurant la care se poate minca o formidabilă ciorbă de pește.

Toate acestea — bune și mai puțin bune — n-au avut darul să risipească stînjeneala proaspătului salariat, pe care l-am lăsat destul de trist, făcîndu-mi semn cu mîna din gara orașului.

CAP. II, ÎN CARE REPORTERUL SE DOVEDEȘTE TOTUȘI OBIECTIV

Spuneam că n-am să fac nici o apreciere despre prietenul meu — și ați văzut că m-am ținut de cuvînt. N-am spus nici măcar că a terminat facultatea cu calificative foarte bune și asta, oricum, aș fi putut s-o pomenesc.

Mai făgăduisem însă că, pentru a fi pe deplin obiectiv, am să las să vorbească actele, documentele. Mă conformez.

Am în fața mea singura (citiți: singura) scrisoare pe care mi-a trimis-o în doi ani și jumătate (ah, prietenia dintre bărbați!) și — mai interesant — cîteva file din jurnalul lui intim, pe care le-am transcris cu îngăduința lui. L-am spus că am nevoie de ele pentru un roman, pe care intenționez să-l scriu. Cum și prietenul meu a publicat cîndva cîteva poezii (cine își mai amintește de Silviu Gherasim?), mi-a arătat înțeleger. De altfel, nu l-am mințit. Romanul o să-l scriu eu o dată. La bătrînețe.

Scrisoarea, mîzgălită cu creionul pe hîrtie proastă, e datată 13 iunie 1955, cîteva zile după venirea lui în Medgidia. Începe așa: „Deși ți-am promis să-ți scriu mai repede, nu m-am ținut de cuvînt, din motive foarte meschine: nu știu cum am reușit, dar la vreo trei zile după ce ne-am despărțit, am rămas fără bani. Din fericire, am masa asigurată. Azi am luat vreo 25 de lei, decont pentru biletul de tren cu care am venit — și m-am socotit suficient de bogat ca să investesc 0.70 lei într-un plic și să-ți scriu. De altfel, cred că-ți închipui că n-am prea multe de spus. Pare-mi-se că s-a scris ceva despre „orașul unde nu se întîmplă nimic”. Dacă nu, o să am întîietatea”.

Îmi mai scria: „Șeful laboratorului e cel pe care l-ai văzut și tu, un inginer oarecare, care în ultimii doi ani a trecut prin opt sau zece întreprinderi (toate de săpun, clei, uleiuri etc., fără laboratoare serioase) și care are habar de laborator, cel mult cit mine (și asta înseamnă foarte puțin). Precum vezi, situația nu e prea strălucitoare. Și, cu toate astea, mă simt în culmea fericirii, pentru că, în sfîrșit, faceva, după atîtea luni de inactivitate, de care numai eu sînt vinovat. Cu laboratorul mă acomodez destul de repede”.

Cam așa e cel mai important lucru din scrisoare.

Filele de jurnal pe care le-am transcris cînd l-am vizitat ulterior par să spună că n-a mers totuși atît de repede. Dar să-l lăsăm să vorbească pe eroul nostru:

3 iunie 1955. După ce am vizitat fabrica, am ajuns la laborator. În fundul curții, o clădire joasă, posomorită, în ciuda ferestrelor mari. În laborator sînt prezentat șefului, un om în vîrstă, cu o figură nu prea atrăgătoare, venit și el abia de vreo două săptămîni. Nu-mi acordă nici cea mai mică atenție. De altfel se pare că este ocupat, nu știu cu ce. La el în birou se mai află un om înalt, care mi se prezintă ca „tovarășul Lungu”. Cu ce s-o fi îndelnicind? Sînt dat în grija unei laborante (foarte drăguțe) care mă

„În sfîrșit, am devenit Chimistul uzinei (cu literă mare). Încep să fiu consultat în probleme importante. Iată-mă cu inginerul Petrișor...” (Ing. Petrișor, în sînta — N.R.).

plimbă prin laboratorul compus din șapte camere. Mare surpriză și bucurie: laboratorul e excepțional utilat. Mă uit ca un novice, fără să pricep nimic, la aparatele specifice analizelor de aliaje, pe care nu le întilnisem prin facultate. Mă bucur cînd văd un vas cu apă colorată și-mi dau seama că este culoarea metiloranjului. În sfîrșit, recunosc ceva.

13 iunie 1955. (E ziua în care mi-a trimis scrisoarea). După zece zile știu la fel de puțin ca și la început. Am aflat povestea laboratorului: de cînd a fost înființat, duce lipsă de oameni calificați. S-au perindat mai mulți șefi. Nici unul, din diverse motive, n-a reușit să-l pună la punct. O mulțime de aparate stau degeaba. Actualul șef e destul de puțin în temă. Nu știu în ce ramură din chimie e specializat; în nici un caz nu în chimia analitică.

Lungu a venit aici fără nici o calificare. A reușit să învețe pe apucate, a citit și acum, în măsura posibilităților, îndeplinește muncă de chimist. Face treabă mult mai bună decît mine. Repet analize făcute de laboranți și îmi ies anapoda.

1 iulie 1955. Am început să lucrez la colorimetru. Prin facultate am făcut trei-patru ore de colorimetrie practică, la aparate de cu totul alt tip. Nu merge. Repet experiențele de zece ori, de cincizeci de ori.

12 august 1955. Nu citesc decît clasici (Balzac, mult) și arareori romane polițiste. Afară de „Cumpăna furtunilor”, nici un roman actual cu ingineri. Sau cel puțin nu cunosc eu nici unul. La laborator merge prost.

1 septembrie 1955. Ura! Știu unde e greșeala. Sînt mai fericit decît Columb cînd a văzut pă-

mintul. Prind curaj. Traduc din rusește prospectul bancului metalografic și încerc să manevrez bancul.

15 octombrie 1955. Lungu pleacă în concediu. Vrînd-nevrînd, trebuie să-i țin locul, deci să-mi asum întreașa răspundere. Se pare că mă descurc. O să meargă. Trebuie să meargă. Adevărul este că, fără un laborator bun, producția întreprinderii nu poate fi de calitate. Ieri, la cantină, un muncitor — meseriaș bun, îl cunosc, — mi s-a adresat direct: „Ce faceți dumneavoastră acolo, la laborator? Ne-am bucurat cînd am văzut că ne vine un inginer nou — și cînd colo...” Am roșit. Vasăzică, oamenii se gîndesc la mine. Și nu se gîndesc amabil, ca niște gazde la un oaspete: mă consideră unul de-al lor și nu sînt mulțumit de munca mea. Au tot dreptul.

18 noiembrie 1955. Mă aflu la uzinele de tractoare „Ernst Thälmann” din Orașul Stalin, trimis de uzină pentru trei săptămîni — inițiativa a fost a conducerii și a organizației de partid — ca să mai învăț cîte ceva. Un laborator cu adevărat bine organizat. E cam umilitor să-mi dau seama cît de puțin știu. În ultimele săptămîni mi-am limpezit însă un lucru extrem de important: pentru ce lucrez. Nu pur și simplu ca să meargă bine laboratorul. Trebuie să înceteze zîmbetele oarecum neîncrezătoare cu care sîntem priviți de unii. Au dreptate s-o facă — și tocmai asta e grav. Oamenii din uzină (nu toți: sînt și chiu-langii, dar nu despre ei e vorba) muncesc cu pricepere și cu entuziasm. Se preocupă, caută soluții. Progresul în unele direcții e însă infim — și asta tocmai din cauza noastră, din cauza mea. Mă înnebunește aceeași frază, pe care

Patrie

de Radu BOUREANU

*Cînd voi porni pe calea cea din urmă
Insoțitori dă-mi paltinii tăcuți,
Cînd noaptea cel mai stîns oftat și-l curmă.
De lungul drum al pașilor pierduți.*

*De dealurile tale mai urca-voi
Păduri de sonde negre străbătînd,
Urechea lîngă trunchiuri apleca-voi
O seară neagră să aud pulsînd.*

*Spre răsărit, prin miez de bărăgane
Voi urmări alaiul nesfîrșit,
Și voi prioi cum doarme în gorgane
Sub chioare de aur visul scit.*

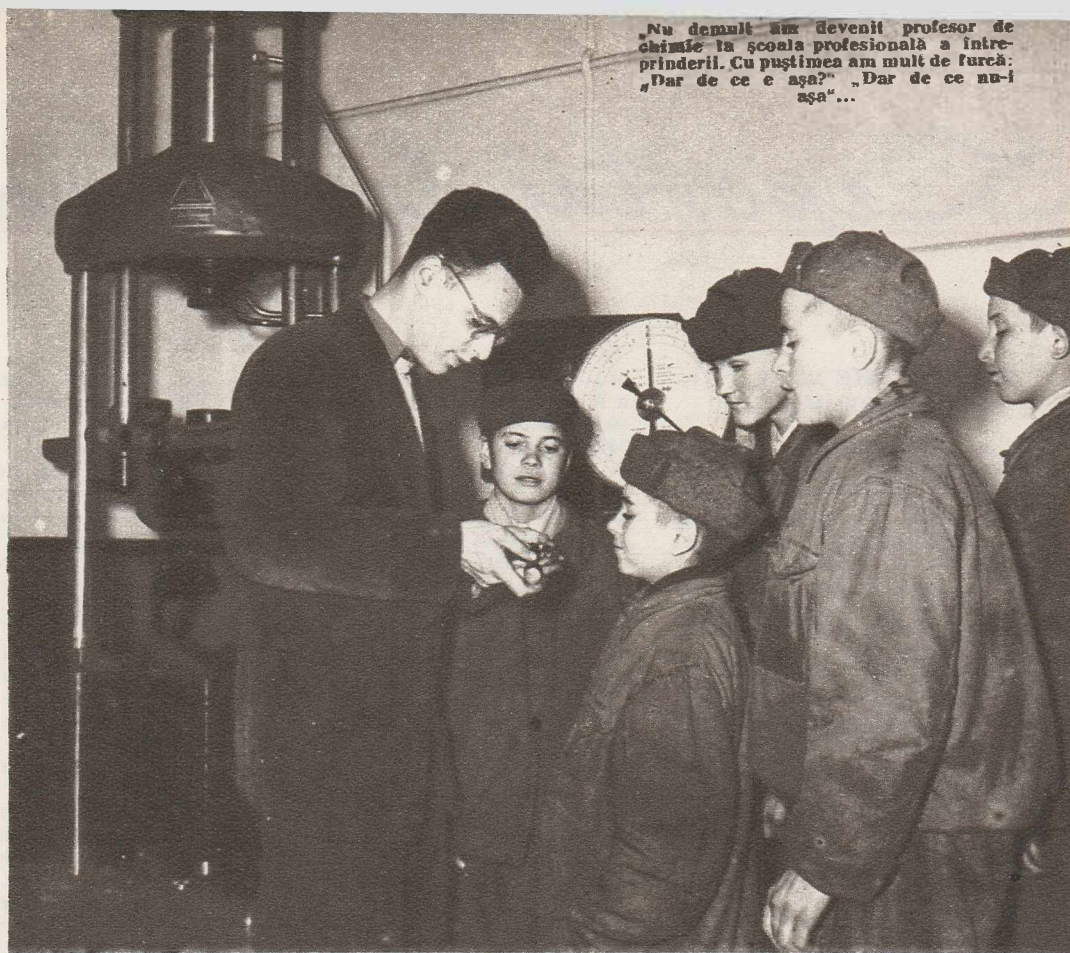
*Orașele, în urmă să păstreze
Din cel ce-am fost fărîma unui vers.
Și că le-am stat ostaș pe metereze
Să nu mă lase-n cartea vieții șters.*

*Din răzlețite monastiri moldave
Voi duce-n gînd cununile de preț,
Și-ating cu umbra zugrăvelii bolnave,
Alaiuri pe un zid de Voroneț.*

*Că nu te-oi mai umbla, mă doare gîndul,
Cu lumea oremii mele în suis
Cu tot ce oiu și nou așteaptă rîndul
Să iasă spre al păcii luminiș.*

*Cînd voi porni pe calea cea din urmă
De-a lungul tău voi trece cătinel,
Mă voi opri pe dealuri lîngă turmă,
Voi ridica, de-abia născut, un miel,*

*L-oi pune după gît cum fac păstorii,
Cînd stă de turmă firav și răsniț,
Urcînd spre culmi, l-oi înfrăți cu norii
Spre care fără jale am pornit.*

„Nu demult am devenit profesor de chimie în școala profesională a întreprinderii. Cu puștimea am mult de lucru: „Dar de ce e așa?” „Dar de ce nu-i așa”...”

o și vise: atîta vreme cît laboratorul o să meargă slab, există pierderi (neplanificate!) de entuziasm, de gînduri bune, de planuri; din vina mea, oamenii muncesc uneori degeaba.

1 februarie 1956. Pe nesimțite devin Chimistul uzinei (cu literă mare). Orice problemă nouă, de domeniul chimiei, ajunge la mine. Și asta, nu pentru că ar fi cine știe ce de capul meu (adevărul e, fără modestie, că am făcut progrese serioase), dar pentru că sînt,

practic, singurul. Altădată, problemele noi erau pur și simplu date la o parte. Acum însă există cineva care apără prestigiul chimiei. (Am devenit și lăudăros). De ce să o ascund: mă bucur. De altfel, mă simt tot mai legat de uzină. De cînd lucrurile au început să meargă, zîmbetul neîncrezător a dispărut de pe fața multora. Nu lucrez singur. Laboranții — și Lungu în special — își pierd zile în șir alături de mine, pentru rezolvarea fiecărei probleme. Se dovedește că, o dată porniți pe o cale bună, oamenii din laboratorul nostru pot multe.

10 mai 1956. Inginerul, șeful laboratorului, pleacă din uzina noastră. Sînt numit în locul lui. Va trebui să-mi justific prin rezultate noua calitate.

5 iunie 1956. Se pune problema corectării compoziției chimice și structurii fontei. Împreună cu inginerul Petrișor, șeful turnătoriei de fontă, un om simpatic cu care am devenit prieten, căutăm o soluție. Greu. Și problema e din cele mai importante. În fabrică s-a aflat de încercările noastre. La bibliotecă, în secții, cunoscuți și necunoscuți mă opresc să mă întrebe cum merge. Un bătrînel curios, pe care nu l-am văzut în viața mea — aflu mai tîrziu că lucrează la turnătorie — mă ia într-un colț și, de parcă ar discuta cine știe ce taină, mă interoghează îndelung pe un ton misterios.

Dacă reușim, întreprinderile cărora le furnizăm produse au să aibă de ce fi mulțumite.

8 iunie 1956. Strungarul care acum aproape un an mă întreba neîncrezător cu ce ne ocupăm în laborator m-a oprit ieri pe sală, la direcție, să afle cum stăm cu experiențele. Se vedea limpede — după privire, după strîngerea de mină, după felul cum mi-a zîmbit — că de data aceasta nu mai are nici o îndoială în legătură cu posibilitățile laboratorului nostru.

„Lungu (în dreapta—N.R.) a învățat să lucreze la tot ce se face nou în laborator. La 40 de ani și cu calificarea lui, e o performanță...”

Lui, îndeosebi, n-aș vrea să-i înșel încrederea.

10 iulie 1956. Merge. Calitatea fontei se ridică.

18 noiembrie 1956. Lungu a învățat să lucreze la tot ce se face nou în laborator. La 40 de ani și cu calificarea lui, e o performanță.

10 decembrie 1956. Trebuie să mă gîndesc serios la problema aspiranturii.

CAP. III. ÎN CARE REPOR- TERUL DĂ CITEVA EXPLI- CAȚII FINALE

Prietenul meu, Silviu, nu m-a lăsat să-i citesc tot jurnalul. Peste unele din paginile care cuprindeau perioada de la începutul lui 1956 m-a rugat să trec. M-am conformat, înțelegîndu-l. Erau lunile în care s-a căsătorit și și-a adus soția în apartamentul nou, pe care l-a primit într-un bloc din oraș. Probabil că în paginile respective se aflau amănunte de ordin sentimental, nepotrivite pentru ochii curioșilor. N-am insistat, cu atît mai mult cu cît și așa mă simțeam cu musca pe căciulă: știam că paginile transcrise — pentru roman! — le voi da tiparului.

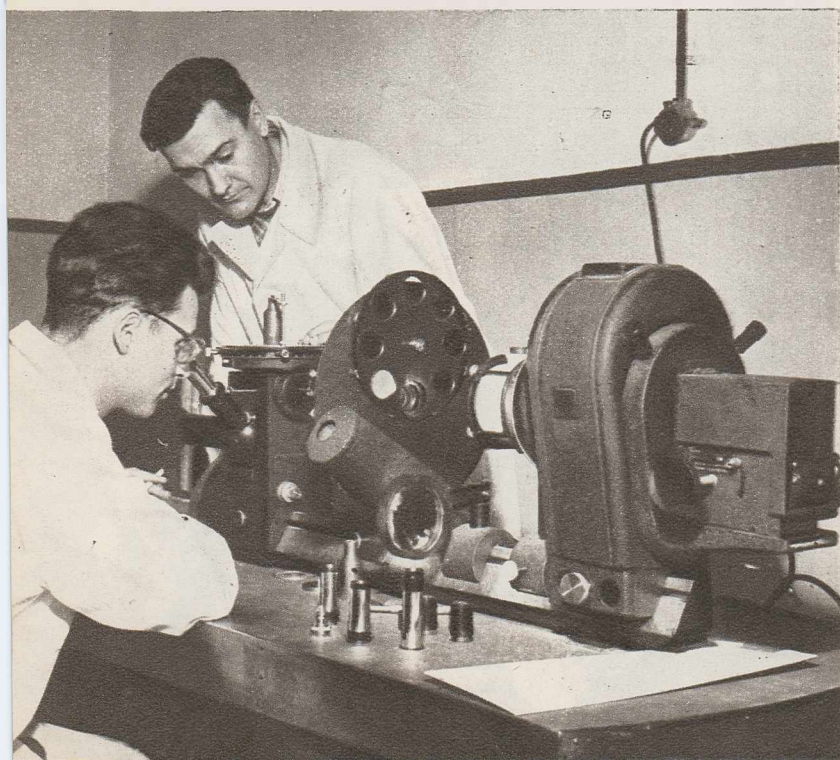
Și acum, citeva răspunsuri la întrebările pe care mi le-ar putea pune un cititor curios:

— Pentru ce am transcris numai pagini care se referă la 1955 și 1956 și am uitat anul trecut? Nu l-am uitat, dar nu m-au interesat decît cele care se refereau la perioada de început din munca tînrului inginer. Asta era (și este) tema reportajului.

— Cam cît cîștigă eroul meu? În medie, pe 1957, a încasat 1.800 lei lunar.

— Îi plac brunele? Întrebarea ar putea veni de la o cititoare. Răspunsul este: da. O preferă însă pe soția lui.

— Ultima întrebare o pun eu: cum poate fi încheiat un reportaj despre munca de zi cu zi a unui om care continuă să muncească — și anume tot zi cu zi? Răspunsul e limpede: nu știu.

MAI ERAU patru...

de Marla ARSENE

Ilustrații de N. POPESCU

Mai erau patru persoane în compartiment: un tânăr voinic, cu părul vilvoi, față rotundă și ochi ascunși după o pereche de lentile verzi, metalice, care-i dădeau capului — nu știu de ce — o înfățișare de broască, un bătrân cu vîrta încremenită la frunte, o față plondă, îmbrăcată bărbătește, și un bătrîn...

Oh, bătrînul acela cu fața puțin smochinită și privirea vie, scoditoare. Toată noaptea s-a lîțit. De pe canapea pe culoar, le acolo — îi auzeam pașii — spre capătul vagonului, pentru că, după cîteva minute, să deschidă, cu grijă dar cu destul zgomot, ușa compartimentului și să se trîntească oftînd pe plușul cu arcuri... Și iarăși, după — să spunem — un sfert de oră, se ridică, își întinde brațele, ofta, căsca a plictisală și o pornea — peste picioarele și nervii noștri — spre culoar...

Tînărul dormea, sforînd cu gura deschisă; fata se rezemase cu fruntea de fereastră, fără să știu dacă ațipise sau privea fermecată întînsurile Bărăganului bătute de lună; insul cu vîrta nedefinită încerca furios să-și ascundă capul, cu urechile în palme, în pardesiul ce atrîna prins de un cui și, în cele din urmă, într-o sacoșă de pînză căreia îi golise conținutul. Ultima lui manevră m-a făcut să pufnesc în ris și să mă înveselesc puțin, după care, bineînțeles, să nu pot nici eu să închid ochii, căci bătrînul avea — puteam să jur atunci — argint viu în vine.

Intr-un tîrziu dumnealui a vrut să lege uz crîmpei de discuție cu mine. M-a întreat cu-n aer categoric prefăcut:

— Ați mai fost la mare? Merg pentru întîia oară. O fi frumoasă?

Obosită de ziua agitată dinaintea plecării, n-aveam de loc chef să-mi pierd cu el noaptea în taclale. Mormăii ceva și-i întorsei spatele, încercînd și apoi prefăcîndu-mă că dorm.

*

Cînd s-a luminat de ziuă, ieșeam din stația Fetești și ne apropiam de pod. Ne-am repezit cu toții la fereastră.

Insul între două vîrste ocupase, stînd în picioare, nici cît un sfert de geam. Tînărul voinic, dimpotrivă, s-a lățit ca o bucată de unt pe un sandviș, pînă aproape de celălalt pervaz. În spatele lui, eu și fata ne căzneau, sălîtîndu-ne în vîrfurile pantofilor, să prindem peisajul.

Nu zăream decît crîmpeie de cîmp, copaci și case, milostivite peste umerii masivi ai voinicului care cerceta lacom zărea. După care, o dată cu zureitul roților pe uriașa punte de oțel, am putut admira pe-ndelete vîrfurile podului. Doar vîrfurile. Și tot atunci simții o căldură în ceafă. Întorsei capul. Bătrînul era în spatele meu.

— Dunărea? — mă întrebă.

— Da, Dunărea — i-am răspuns puțin răstit, căci nu mă lăsase toată noaptea să dorm, și enervată, pentru că nu puteam vedea în toată mărișia lui fluviul peste care treceam.

S-a strecurat pe culoar și abia la Cernavodă a reintrat în compartiment, așezîndu-se, obosit, în colțul său de lîngă ușa. A căscat discret în palmă, a închis ochii, i-a deschis, a respirat adînc...

Nu m-am putut stăpîni:

— V-ați invîrtit toată noaptea...

— Așa-i! — îmi luă fata vorba din gură. Credeam că-nnebunesc. De cîte ori ațipeam, dumneata... Am să sosesc obosită la mare... Și-i prima mea zi de concediu...

— Ei... — căutai eu să completez acușarea, dar insul între două vîrste se și repezi.

— Ar trebui făcut un regulament pentru cei care nu respectă în tren liniștea altora.

Și, înainte ca să-mi reiau ideea și fraza, tînărul socoti și el nimerit să intervină, ironic, cu ochii camuflați după aceleași carapace în culoarea spanacului:

— Ne-o făcuși, maestre!

Bătrînului zîmbi trist. Se foi pe canapea.

— Da... Să mă iertați... V-am deranjat. Noaptea nu pot dormi... Meseria. (Către tînăr). Dumneata ești tot de la noi?

De după ochelari tînărul păru că-l privește mirat și cu luare amînte. Își încordă mușchii pieptului (se observa sub cămașă).

Întrebă șiret:

— De unde?

— De la tramvaie.

Voinicul rise cu superioritate. — N-ai pocnit-o. Sînt fotbalist. Apăr poarta Avîntului din Bălșești, campioană pe raion... Acum fu rîndul bătrînului să se uite atent la cel care-i vorbea. — Atunci cum de aflași că-s maistru?

Și deoarece toate încercările trebuie pînă la urmă să se dezlege și mai cu seamă pentru că în vagon se făcuse răcoare și plîcut la tăifăsuț, iar noi eram curioși să aflăm ce meserie are bătrînul, l-am invitat...

*

Vorbea rar, liniștit și cu o simplitate atît de sfîtoasă, că pe loc ne-a prins și ne-a aprins... (Cum vine asta? O să vedeți cum vine). Ascultam.

— De meserie sînt electrician. La tramvaie. Adică controlez și curăț colectorul. Inima motorului. Am 55 de ani. Fac meseria asta de aproape 35 de ani. Noapte de noapte.

— Cum? — a întreat fata care era în prima zi de concediu.

— Dumneata nu dormi de...?

— bișgii eu.

— De treizeci și cinci?! — exclamă răgușit cel care părea că subit nu mai regretă lipsa regulamentului.

Tînărul continua să-l privească fix, sau poate că dormea. (În momentul acela, faptul nu prezenta importanță).

Bătrînului reluă:

— Așa-i, cum v-am spus... De treizeci și cinci de ani nu dorm noaptea... Stau în depou... După orele 24, cum începe să sosească primul tramvai în retragere, gata...!

— Gata! Bineînțeles! (eu, care voiam să spun ceva).

— La culcare! La culcare! (insul cu vîrta și regulamentului).

— Nani! Nani! (fata, legînd în brațe un prunc imaginar).

Bătrînului clătîna blajîn capul.

— Care nani? Intru în cupeu — cum zicem noi caroseriei — desfac capacele, cercetez cu ochii, pipăi cu mîinile, curăț, repar, înlocuiesc... Trec la alt motor și așa mai departe. Mă rog, tot ce trebuie ca vagonul să iasă dis-de-dimineață pe traseu, în bună stare de funcționare.

— Și...? (fata).

— De treizeci și cinci de ani? (eu).

— Nu pui toată nopticica capul pe pernă? (insul).

— Asta mi-e meseria. Chiar și la nuntă — o făcui într-o duminică — începui cheful la cinci după masă și pe la opt seara...

— Așa-i, seara...? (insul).

— Ei...? (eu).

— ...? (fata).

— Am plecat la slujbă, în depou. N-aveam încotro. Pe atunci... Tii, ce timpuri! Eram noi, muncitorii din depou, plățiți a batjocură...

— Na! Mie îmi spui? (eu, cu convingere).

— Întrebă-mă pe mine! (insul, desigur cu multă exagerare).

— Ce vremuri... (fata, cu inflexiuni de melodramă în voce).

Bătrînul părea că nu aude. Rămăsese pe gînduri. După un timp, continuă cu două tonuri mai jos:

— Cînd nu pridideam munca noaptea, ne obligau să muncim și ziua, în continuare.

— Ți-era greu? (fata).

— Exploatare, exploatare! (insul, cu patos și cel puțin optzeci la sută demagogie).

— Ei...! (eu, căutînd febril o frază, ca să-i fac praf pe cei care mă întreau).

— La început a fost... Ce să mai spun? Cădeam de-a-n-picioarele de somn și oboseală. Credeam c-o să-mi dau duhul în cupeu. Ce vreți? O noapte, două, trei, cinci, o sută (bătrînului).

— Vai, vai, (fata).

— Ce vai? Să fi refuzat, demn. teroarea! (insul).

— N-ai cerut să te schimbe? (eu, în sfîrșit).

Bătrînul nu privi a poveste.

— Cui să-i ceri? Direcției? Patronilor? Acționarilor? Cu ei ne-am luptat. Pentru ore, pentru salarii. Cît despre felul de muncă... M-am obișnuit. Sînt treizeci și cinci de ani de atunci. O viață de om.

— O viață, e drept! (eu, filozofic).

— Și încă ce viață (insul „oț”!).

— Of, viață, viață... (fata vișătoare).

— Acu' zece ani — spuse mai departe bătrînului — cînd cu naționalizarea, au vrut tovarășii să mă schimbe cu serviciul, pentru zi. Au vrut ei, dar n-am vrut eu. Au stărut. Și în cele din urmă am primit. Dar...

— Vezi? (eu, cu satisfacție).

— Foarte bine! (insul).

— În sfîrșit...! (fata).

— N-a mers... Ce-au făcut patronii din mine e greu să mai repar... Adormeam ziua de-a-n-picioarele. M-am cerut înapoi, la serviciul de noapte. Azi... Nici că-mi pasă. Parcă așa s-ar fi turnat lumea. Să lucrezi din seară și pînă-n zori. Nici un vagon să nu rămînă dimineața de căruță în depou sau să se îmbolnăvească pe traseu. Sute de mii de pasageri în Capitală. Fiecare socotește drumul cu minutele. Atîtea de acasă pînă la stație. Atîtea din stație și pînă la serviciu. Asta-i răspundere, nu glumă! Numai că...

— Numai ce? (insul).

— Numai...? (eu).

— ? (fata).

— Știți... Se mai întimplă cîteodată să supăr pe careva, pe cîtiva...

— Cum adică? (insul, ipocrit).

— Dumneata? (fata, cu mirare).

— Asta-i bună! (eu, sinceră. Pe cuvînt!)

VRĂJI

de MiHU DRAGOMIR

Eu sînt vrăjit, de pot numa-n văpăi
oricînd să mă înfășur fără teamă!
Sînt vrăji ce din amare, sumbre văi
m-au dus pe culmea muntelui de-aramă,
din anii grei ai vrajei ce-am s-o cînt
pe tot întinsul strunelor din mine...

Eu sînt vrăjit, iubita mea, și sînt
de-atunci, din anii marilor lavine,
din zilele acelea de dogoare
cînd inima, încet, ne-am desfăcut,
cînd descifram eu frică fiecare
tărîmul celuilalt, necunoscut...
O, sărbătorile timidității!
Plutiri cu barca-n balta seculară,
coroanele de nuferi, noaptea clară
cînd numai noi eram străjeri cetății...
Sărutu-ntii, nesigur și ciudat,
mormanele de pagini răscătite,
parfumul așteptării chinuite,
și Dunărea-nginindu-ne-nciudat...
Și întrebări, șoptite sau tăcute...
Țiganele ce ne-nfîmîpina mereu
să-i cumpărăm buchetele trecute
spunîndu-ți: „zîno, sufletelul meu...“
Cum aș putea uita țiganele noastre
cu sălbi de tinichea și ochi de foc,
în vorbe și-n vrăjitorii măiastră
și cititoare-n stele și ghioc?
Mai știi cînd m-a pîndit să flu eu singur
ca să ne lege veșnic e-un descînt?
Suna-ntr-un bliid cu ciotul unei linguri
și descînta cu vocea ei de vînt...

O, vraja-n care nu credea nici ea,
cît de sărac ne-a oglîndit iubirea!

Era ceva-n descînt, și nu era,
de mult noi ne-nvătam eu nemurirea...
O altă vrajă ne lega pe vecl,
cu mii de sensuri noi, tulburătoare,
ca puritatea dimineții reci,
ca vara în solara-nsingerare...

Din anii-neînși în huruit de tun
cînd mă strîngea centura ca destinul,
cînd un sărut era rămasul-bun
pe totdeauna poate, ca veninul...
Și-apoi reînvierea, și chillia
în care visul ne-am înghesuit,
bocanceii spații, cantina, poezia,
și seceta cu rinjetu-i cumplit...

Și munca noastră grea, dogoritoare.
o, minunata muncă de-activist!
Sorbeam o zeamă lungă, fără sare,
dar nu ni se părea nimica trist.
Lipeam afixe, măturam prin sediu
— o, sediul tineretului, îl văd! —
ieșiți în viață ca dintr-un asediu
lăsasem tot ce-i sumbru îndărăt.
Seriam confuze-articole savante,
scandam lozinci și-abia de-aveam țigări,
și-n sărăcia noastră, diamante
ce darnic risipeam în sărutări!
Și nu te-ai plîns, gingașa mea, vreodată...
Ne reveadam sleiți de muncă, rar,
și soba veșnic ne primea-nghețată,
și numai visuri ți-am adus în dar.
Am fost vrăjiți nu de-un descînt, iubită,
cînd ne-am născut în unul amîndoi.
E vraja veche-a visului în noi,
e-un preț mai greu ni-i dragostea plătită.

O, dragoste, mantie de văpăi
în care mă înfășur fără teamă!
Din liniștite, înghețate văi,
m-ai dus pe culmea muntelui de-aramă
de-atunci, din anii vrajei ce-am s-o cînt
pe tot întinsul strunelor din mine.
Și dacă strunele, gemînd, n-or ține,
am să le-nnod cu dinții, și-am să cînt...

cepe peste o oră o ședință în le-
gătură cu igiena muncii șiești de-
legata ncastră“.

— Erou? Păi atunci Ozon ce-i?
Că bate în poartă la păianjen,
de i se face noapte în cap por-
tarului... (tinărul, infierbîntat,
vulgar și fără prea multă cul-
tură).

Și așa mai departe...

★

După o oră trenul părăsea Pa-
lasul. După cîteva minute, ne
înghesuim iarăși la fereastră. De
data aceasta avusei grijă să mă
reped primul. Dar a venit insul
care m-a înghesuit iar fotbalistul,
mojic, a reușit numai cu un „per-
miteți?“ — deși rămas fără răs-
puns — să spargă, să lărgească
și apoi să ocupe complet o breșă
între mine și ins. După care să
se-ntindă aproape pe-ntreregul
geom...

În spatele nostru fata se ruga,
amenințîndu-ne amarnic:

— Dați-mi voie...! Lăsați-mă
să văd un val. Un singur val
din mare... E cea dintii zi de
concediu...

Marea se apropia vertiginos de
noi, într-un iureș de 80 de kilo-
metri pe oră. Aci apărea printre
copaci, acu' își întindea un braț
pe după case, despletindu-și al-
băstrimile pînă unde ochiul n-o
mai putea despărți de marginea
cerului... Un soare prompt și
darnic, de sezon, trăgea și poleia
cu praf de aur o bucată de șosea
peste coamele înpumate ale în-
tinsurilor de ape... Apoi mai era
o corabie sau o magazie (nu se
observa bine), un remorcher și, în
fund... Ah, în fund... desigur fu-
mul subțire care „trăda“ un va-
por... Sau un coș de cargobot care
„pensula“ cu funingine bolta ce-
rească... Ori etc., etc...

Înfundat în colțul canapelei,
cu un picior îndoît și altul întins
zăvor la ușă, bătrînelul sforăia
în trilirii arpegiate.

Pe sub reverul hainei se putea
observa bine bareta Ordinului
Muncii clasa întii.

P.S. Povestirea de mai sus am
găsit-o întimplător, sub formă
de note, într-un carnet, în trenul
care mă aducea din vacanță, de
la mare, acasă. Am bătut întoc-
mai manuscrisul la mașină și,
nefiind semnat, l-am socotit bun
obștesc, dîndu-l spre publicare.

Bătrînelul se-mpotrivi fără
măsură creditului ce i-l ofeream.

— Ba da. Să vedeți... Acum
trei ani, tot așa. Eram în con-
cediu de odihnă. Undeva, într-o
vilă în munți. Locuiam cu doi
tovarăși în cameră. Dinșii, ziua,
toată ziua, pe creste, în excu-
rsie. Eu, de dimineață pînă la
prînz, în pat. Scara, firește,
veneau frînți de oboesală. Se trin-
teau ca buștenii în pat. Voiau să
doarmă. Eu mă perpeleam pe
cearșaf ca un crap viu pe jeratic.
În cele din urmă s-au supărat.
Mi-am cerut scuze și, de cum se
lăsa noaptea, mă duceam prin
parc, pe străzi dosnice, căutînd
un loc retras, o bancă izolată,
să nu deranjez...

— Ce caracter! (insul).

— Ce martiraj! (fata).

— Ce toate la un loc! (eu, ca
să fiu mai adincă).

— Dar crezi c-am izbutit? Aș!

Pînă către miezul nopții, cum o
faceam, cum o dregeam, tot der-
ranjam. Ba dădeam peste o pe-
reche — proaspete cunoștințe ce
priveau de pe un colț de bancă
la lună — sau de cite un grup
care asculta un concert la difu-
zorul din parc, iar pașii mei ce
scrișăiau pe nisip îi infuriau; ori
întrepueram o discuție dusă de
pe trotuar la fereastra vreunei
vile, care se-nchidea — ca toate
îndeobște — la orele zece seara...

— Nu trebuia să-ți pese. Ești
un erou! (insul, subliniind cu
degetul).

— Un adevărat erou (fata,
împropătîndu-și cu ruj buzele).

— Un erou al zilelor noastre!
(eu, străduindu-mă să-mi reamin-
tesc dacă fraza e un titlu de
carte, o lozincă sau un citat).

— O vedetă, prima-întia cu
moț și sfirc (fotbalistul, care se

trezise din somn sau nici nu
dormise, și întinse așa, deodată,
nitam-nisam, piciorul a „dreb-
gol“, peste un țurloi de-al meu).

Electricianul cu fața smochi-
nită se-nșurubă mai bine în spă-
tarul de pluș, își întinse brusc
picioarele „a oboesală“ și, sugru-
grumînd un început de căscat, ne
răspunse cu glasul voalat de dul-
cea toropeală...

— Eh, erou! Ca mine... Ca
mine mai sînt alți zece la depou...
Și sute, mii în țară. După spe-
cificul muncii.

— ...? (insul, acru).

— ...! (fata, dezamăgită).

— ... (eu, subit indiferentă).

— Telefoniste... Paznici... Me-
dici... Milițieni... (Locomotiva
fluieră prelung). Și chiar meca-
nicul care ne-a condus toată noap-
tea trenul... Erou? Meserie!...
Obișnuință!... Și datorie... Atît,
că azi facem munca asta pentru
noi. Adică vreau să spun că o
facem... (A mai căscat o dată)...
Mă scuzați, mi s-a făcut somn.
Bună ziua (și-a lipit pleoapele
și a adormit).

★

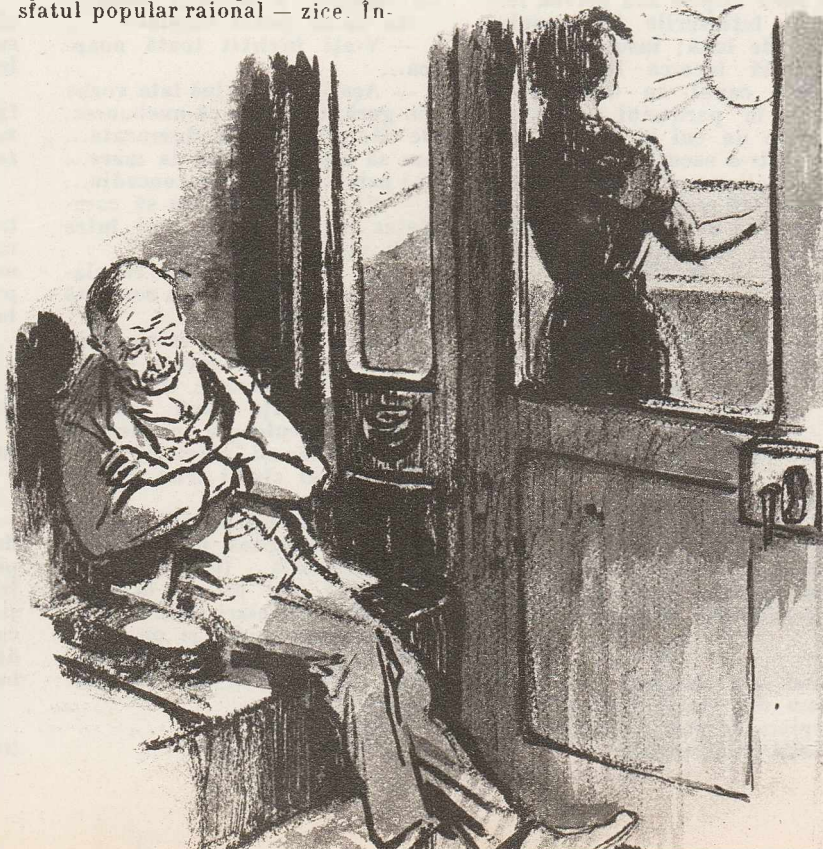
— O clipă, două, sau nu știu cite,
s-a făcut liniște în compart-
ment. Păream buimăciți. Dar
ne-am revenit — oho! — repede!

— Eroi d'ăștia, pe toate dru-
murile... (insul cu ciudă).

— Mi-a furat două ore cu
turuiala... (fata, cu revoltă).

— Ei... (eu, reușind să-mi
completez fraza, în ultima ver-
siune). Ei... parcă cine-i crede
balivernele?

— Ce să mai spună unul ca
mine, care am stat cinci zile și
cinci nopți la un control finan-
ciar, pînă am gâbjit buba? (inci
zile... Cu un hoț de gestionar
(insul, cu emfază).

„REGINA CHEZAREEI”

PATRIOTISMUL ȘI LIBERTATEA PE SPRÎNCEANĂ

de Lascăr SEBASTIAN

La Paris, la Théâtre des Arts, se reprezintă o piesă: „Regina Chezareei” de unul Robert Brasillach. O seamă de oameni — și nu puțini — au manifestat împotriva reprezentării acestei piese, pentru interzicerea ei imediată. A intervenit poliția. Manifestanții au obținut ce au vrut și,

de fapt, n-au obținut nimic. Reprezentația a fost interzisă pentru... ca să se poată juca mai departe. Adică: s-a oprit vânzarea biletelor la casa teatrului, dar poți vedea spectacolul dacă primești o invitație contra cost. Vorba veche: ce mi-e baba Rada, ce mi-e Rada baba! Ministrul de Interne francez, care cu o mină a luat, iar cu alte două a dat, e un bărbat cult: cunoaște anecdotele lui Anton Pann căci, după cum se vede, a împăcat și capra, și varza. De când cu premiera acestui spectacol, cu acea manifestație și cu măsura „ingenioasă” a ministrului de Interne, presa franceză — de stînga, de dreapta sau „independentă”, cum i se zice unei părți a presei pariziene — comentează cazul.

Este în adevăr un caz? Este!...

Am în fața mea o fotografie de toată gingășia. Ea reprezintă trei bărbați. Dar bărbați, știi, tot unul și unul. Dacă o iei de la dreapta spre stînga, recunoști în primul, fără să fii de-a dreptul fizionomist, pe un adept fervent al biblicului Onan. Tipul ride dezgustător, cu o interioară satisfacție de cretin ajuns la apogeu. E un huliganăș, Claude Jeantet, care și-a trădat patria, s-a vîndut inamicului și a vîndut partizani. Al doilea, voluminos, îmbrăcat, pentru a rămîne în amintirea posterității, în uniformă de ofițer hitlerist, este francezul „pur”, binecunoscut și la la noi, pre nume Jacques Doriot. Rotofeul nu ride ca micul Claude, ci rînjește sinistru din buzele lui subțiri. Nasul lui cărnos îi face o umbră pe buza superioară, cam cit o mustață de gen „muscă”. În felul ăsta, cu uniforma lui nazistă, cu rinjetul și cu mustața, francezul nostru „pur” ne apare ca un frate obez al lui Hitler. Dată dracului licheaua! În sfîrșit, cel de-al treilea e însuși dramaturgul, autorul piesei „Regina Chezareei”, Robert Brasillach. Mic de stat, poartă ochelari și cîrlionț, ride și el. Este, pe semne, vesel de companie. În spatele lor, ca majestuos fundal, un tanc hitlerist exprimă, simbolic, ideologia acestei trinități.

Robert Brasillach? Simplu: spune-mi cu cine te aduni, ca să-ți spun cine ești. Faptele lui de vitejie nu mai avem de ce să le cităm: poza cu frățiorii spune tot. Mai adăugăm doar un mic amănunt: imediat după război, acest fascist înrăit a fost judecat pentru actele lui de trădare, osî-

dit la moarte și executat. La ora asta este, carevasăzică, mort.

Însă, contrar dictonului lansat de Joseph Prudhomme după care „dacă mori, ești mort pentru multă vreme”, iată că s-a găsit o cucoană directoare de teatru, care a ținut cu grabă să reinvie pe junele feroce de altădată, ținînd în același timp să facă plăcere neofasciștilor parizieni și să facă o murdară afacere bănească.

Foarte bine, ar putea să spună Cutare. Băiețașul a fost un trădător mirșav. Pentru trădările lui, a plătit cu viața. Zace acum în beznă, cu un cap mai puțin. Dar — vorba franțuzului — *ça n'empeche pas les sentiments*. De ce n-am putea, azi, să reprezentăm o piesă rămasă de la dînsul? Și libertatea, ce facem cu libertatea?...

De fapt, acel Cutare nu-i decît o parte anume a presei pariziene. Iată un pasaj — tipic — dintr-un articol publicat în revista „Arts”, sub modesta semnătură P.M.: „Un scriitor, judecat, condamnat, impușcat, trebuie să fie îngropat împreună cu opera lui literară? „Regina Chezareei” trebuie să fie extirpată, fiindcă e semnată cu un nume care displace unui anume număr de oameni? Acestea sînt singurele întrebări. Nu-i vorba de Robert Brasillach, e vorba de libertatea de exprimare”.

N-ai ce-i mai zice: solidă judecată! Mai, mai să mă las convins.

S-a mai văzut și prin alte părți cum s-au rezolvat probleme asemănătoare. La noi, de pildă, opera unui scriitor de valoare, care la un moment dat al vieții sale a săvîrșit neghiobii sau mirșăvii politice, este reconsiderată. Adică se alege neghina de bobul de griu. Ceea ce este nepieritor în opera sa rămîne în patrimoniul spiritual al poporului. Dar omul politic e judecat cu mare asprime, cum îl și judecă istoria.

Cu Robert Brasillach e același lucru? Să fim serioși! Nu-i și nici nu poate fi. Mai întîi, toți cîți scriu despre „Regina Chezareei”, fie că sînt pentru interzicerea reprezentării ei, fie că-i sînt favorabili, sînt de acord a recunoaște că piesa e mediocră, lipsită de valoare artistică, o piesă la care publicul cascade. Însuși domnul P. M. e silit să arate că-i „o operă cam fragedă, încă tributară admirațiilor autorului, și care nu va putea niciodată să-și țină fîgăduielile”. Apoi — și aici e clenciul problemei — conținutul piesei e huliganic, incitator la ură, xenofob, rasist, pe potruva „principiilor” și actelor săvîrșite în viață de acest „francez” vîndut ocupanților hitleristi. Acest conținut (mai puțin decît mediocritatea forme) a provocat reacțiunea foștilor rezistenți, foștilor deportați și, în genere, a patrioților francezi. „In această piesă — spune Jean Paul Sartre în „France Observateur” — primul dintre personaje, Paulin, expune

cu toată convingerea dorită tezele fascismului și ale antisemitismului”.

Ei și? — parcă ne spun acei intelectuali burghezi care zic că apără integral libertățile democratice, avînd inocența sau ipocrizia de a nu vedea nici o deosebire între libertate și dezmaț. Vorba d-lui P.M.: „Nu-i vorba de Robert Brasillach, ci de libertatea de exprimare”. *A d'autres!* (A se slăbi!) Libertate pentru cine și pentru ce? Ba tocmai că e vorba de un Robert Brasillach și de alții *de la même farine* (de aceeași speță). Pe nebulun furios îl pui în cămașă de forță, pe criminal îl pui în lanțuri — și nu se

afllă în miinile marii burghezii. Teatrul trebuie s-o slujească sau să moară. Or, burghezia se fascizează în fiecare zi tot mai mult; cum ar putea teatrul să se susțină controlului triplu pe care aceasta îl exercită asupra lui: prin guvern, prin presă, prin bani?”

Iată de unde vine această grijă pentru o absolută libertate de exprimare, care-i, de fapt, o libertate pe sprînceană.

E libertatea care asigură reabilitarea și glorificarea criminalilor de război, dîndu-se publicității — într-o culegere de documente ale unor condamnați la moarte — versurile și scrisoarea de adio a trădătorului Brasillach,

„Spune-mi cu cine te aduni, ca să-ți spun cine ești”. Robert Brasillach „autorul” (primul din stînga), alături de francezul „pur” în uniformă hitleristă Jacques Doriot și de trădătorul pe nume Claude Jeantet. Tancul hitlerist din spatele lor exprimă simbolic ideologia acestei trinități...

supăra nimeni. Dimpotrivă. Ne bucurăm cu toții că viața personală nu ne mai e amenințată. Însă ne vine greu a crede că unii scriitori, prin scrierile lor, pot fi egali cu un nebulun furios sau cu un criminal sinistru. „Mesajul poetic” al lui Robert Brasillach e acela care a dus, ca toate tezele fascismului, la lagăre de deportare, camere de gazare și cupatoare-crematorii. „Așa e; dar noi ținem mai presus de toate la libertatea pură și absolută” — strigă burghezul naiv sau prefăcut.

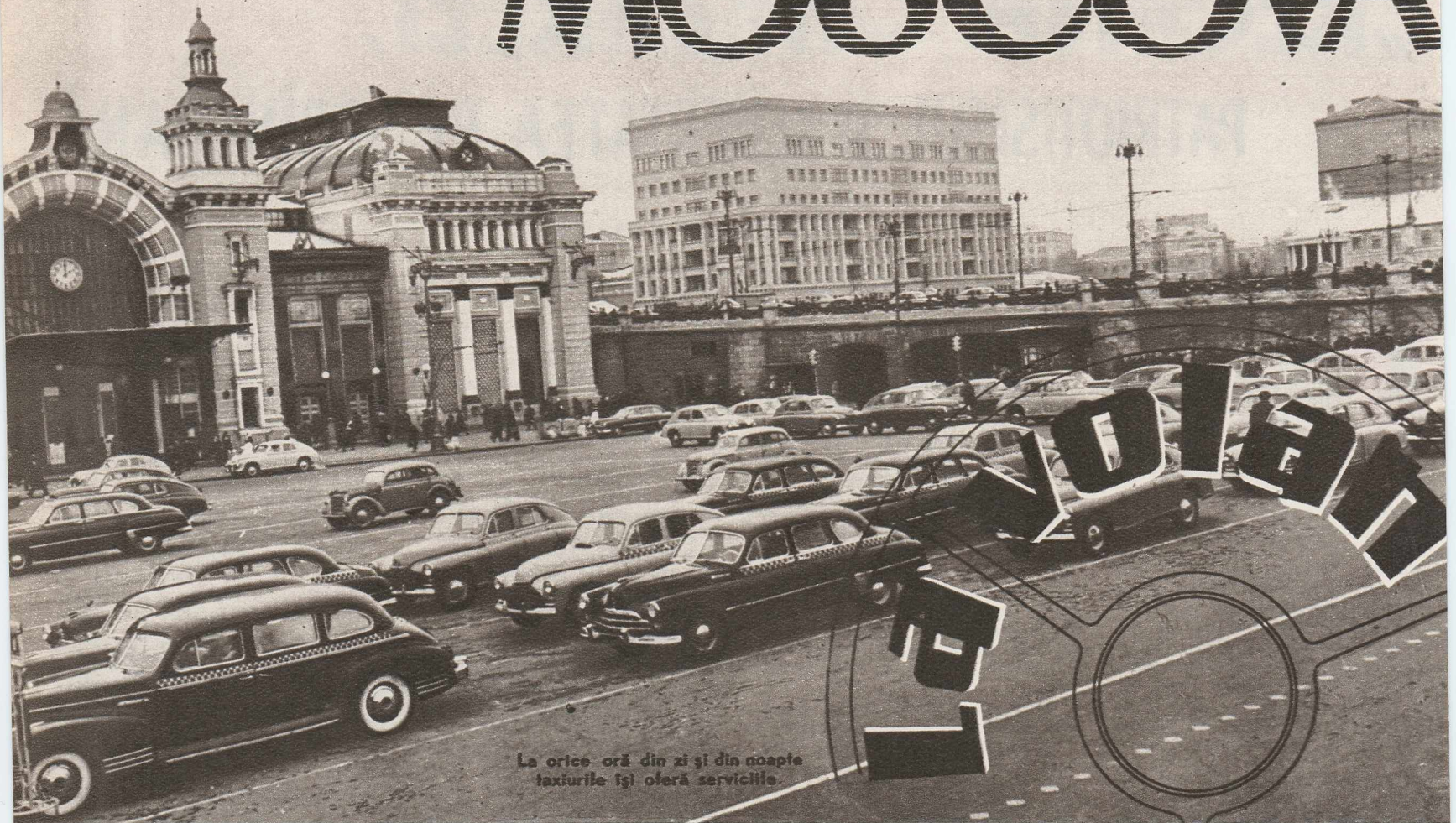
Prefăcut, pentru că... Pentru că la Paris a fost interzisă o piesă de Roger Vailland și alta de Jean Genet, piese cu un conținut „de stînga”, dar continuă să se joace această mediocritate artistică plină de venin care se cheamă „Regina Chezareei”, cum s-a reprezentat, în pace și onor, pînă și-a epuizat succesul care s-a epuizat foarte repede, și o piesă a lui Fabre-Luce, alt fascist bine cunoscut. Pentru că are dreptate Jean Paul Sartre, care precizează că: „Teatrul (în Franța — n.n.) se

alături de pateticul „Reportaj cu ștreangul de gît” al eroului național ceh Iulius Fucik.

Carevasăzică morții-tot morți, fie că au fost călăi, fie că au fost eroi, fie că au murit în slujba morții, fie că și-au dat viața pentru triumful vieții... Editorul „Bibliotecii Mondiale” din Paris, autorul năstrușnicei dar nu neintenționatei alăturări, a folosit această libertate ca să impuște doi iepuri dintr-o dată: să împroaște cu noroi memoria lui Fucik și s-o innobileze pe cea a lui Brasillach.

Halal de așa libertate! Și mă întorc la amicul P. M. S-a văzut cu cită căldură susține el că piesa huliganică a huliganului nu trebuie extirpată numai fiindcă poartă o semnătură ce displace „unui anume număr de oameni”. Mi se pare că acest anume număr de oameni — care nu e de loc mic — ar trebui să cuprindă pe toți francezii, inclusiv pe dl. P. M., dacă e patriot. Da, sînt unele nume ce desemnează pe trădători și care sînt deplin odioase iubitorilor de patrie.

MOSCOVA

La orice oră din zi și din noapte
taxiurile își oferă serviciile.

de Gh. GHEORGHITĂ

Ninge. Ninge stăruitor, cu fulgi mari, repeziți. Virfurile clădirilor înalte nu se mai văd.

Arterele largi, piețele somptuoase, grădinile, parcurile, casele, oamenii — totul este poleit cu sclipiri de argint.

Moscova, înveșmântată cu hlamida imaculată a zăpezii, îți oferă o priveliște de basm.

De undeva, din depărtare, aștept parcă să răzbată clinchet zglobiu de zurgălăi, să aud trap înfundat de cai sirepi, să zăresc lunecând prin nămeți, în goana vântului, pîlcuri de troici. Vestitele troici rusești, cu surugii încotoșmănați în șube lungi pînă în pămînt, îndemnînd cu chiote telegarii...

Nimic din toate astea. Asemenea imagini ale unor vremuri apuse vor fi existînd pe undeva prin muzee, vor fi stăruind poate în amintirea bătrînelului cu plete cărunte, îmbrăcat după moda veche, cu pantaloni largi viriți în tureasca

cizmelor încrețite, ce trece grăbit pe lingă mine. Realitatea însă îmi vorbește de altceva, de marea metropolă sovietică — Moscova zilelor noastre.

...Ninsoarea a încetat. Se aude zgomot de motoare. Din ce în ce mai aproape. Înșirate lateral, la distanțe egale, pluguri mecanice înlătură rapid, fără îndurare, neaua pufoasă, deschizînd drum cailor de foc. Pe asfaltul neted lunecă în rînduri strînse troicile moderne: credincioasele Pobede, ZIM-urile ceremonioase, impunătoare, Volgile în tonuri dulci de pastel, cu linii armonioase, apoi surorile lor mai mici, Moskvici-urile, și noile troleibuse aerodinamice...

Pe șoseaua Mojaisk, largă de 70 metri, la o întretăiere, ochiul de Argus al stopului a dat „liber” noianului de mașini. O pereche de tineri, surprinși în mijlocul străzii, au încrămențit locului. Șoferii nu se încrunță și nici nu bombănesc, ci, atenți, manevrînd grațios, ocolesc

perechea.

Pe nervurile metropolei circulația este extrem de vie. Aproximativ 5.300 de tramvaie, troleibuse, autobuse, vagoane de metrou, va fluvialele „plimbă” zilnic peste 8 milioane de pasageri. La dispoziția călătorilor sînt pu în fiecare zi peste 3.500 taxiuri. Oricine, orice oră, poate comanda prin telefon un taxi de la una din stațiile ce împînzesc orașul.

Curînd taxiurile din Moscova vor fi înzestrate cu radiotelefoane, ceea ce va permite dispecerului central să trimită taxiuri la domiciliul cetățenilor grăbiți, din orice punct al orașului.

Să ne închipuim o masă cu zeci de telefoane. Dispecerul aruncă o privire grăbită pe benzi de comenzi, vede adresa, formează un număr pe discul radiotelefonului și imediat, în diferitele colțuri ale orașului, 15 șoferi ridică recep-

E duminică și stîngarul Serghei Stolearov pleacă la plimbare cu familia sa, în frumoasa lor „Volga”. Micul Vova nu mai poate de bucurie!

ul în același timp. Unul dintre ei, cel mai opiat de locul unde se află clientul, primește nanda de a se îndrepta într-acolo...

Pentru împlinirea și mai mult a cerințelor de nsport, în prima jumătate a anului 1958 va fi înființat un nou parc de taxiuri, cu o capacitate de 600 mașini...

eri, prietenul meu Tatarintsev, de la Uzinele Iaciov, cunoscător în ale mașinilor, m-a informat: „În curând uzina noastră va produce serie noul autoturism ZIL-111, cu un motor de 8 cilindri, având 200 cai putere. Limuzina este înzestrată cu cele mai moderne și perfecționate mecanisme automatizate. Caroseria este extrem de elegantă și confortabilă. În interior va fi aer condiționat. Conducerea — simplă și ușoară. Viteza ei va atinge 170 km pe oră. Și Moskvici-urile vor fi modernizate: puterea celui motor va fi de 45 C.P. Nu va trece mult pe piață vor apărea noi mașini de mic litraj, „Icul Moskvici“, cu un motor de 2 cilindri, care vor atinge 75-80 km pe oră. Modelul a fost creat de inginerul A. Andronov...

Noul autobus ZIL-158 are cu 6 locuri mai mult decât ZIL-155. Urcarea a fost plasată după spate dinapoi, mărind astfel securitatea călătorilor. De asemenea, s-au îmbunătățit ventilația și lumina. Părțile rotunjite ale acoperișului au permis instalarea unor ferestre de plexiglas, ceea ce dă pasagerilor posibilitatea să vadă toate părțile. Mașina are încălzire centrală. ZIL-127 e un autobus de cursă lungă. El servește linia Moscova-Simferopol, ajungând la destinație cu șase ore mai devreme decât cel vechi. Confortul este ultramodern. Șoferul poate unghi stațiile din cabina sa, cu ajutorul radioului. Pasagerii călătoresc în fotolii comode, prezente cu căști de radio. În autobus aerul este condiționat. Ușile și ferestrele sunt etanșate. Notînd sumar cifre și fapte, revăd ceea ce scria Lev Kassil: „îmi amintesc de unii, cînd erau roată în jurul unui NAM-1, primul automobil sovietic. Era pe vremea aceea ultima și a mai mare noutate. Sincer vorbind, mașina avea aerul Pobedei sau Volgăi din zilele noastre, ci aducea mai mult cu capacul metalic al unei mașini de scris. Dar ea circula pe străzile noastre, ea fusese fabricată în țara noastră. În mâinile noastre“.

S-a înnoptat. Luminile s-au aprins văpaie. eclamele cu neon roșii, verzi ori violete, valurile de lumini ce se revarsă din vitrine, tonurile calde ce stăruie la fiecare ochi de geam măresc spus feeria nopților moscovite.

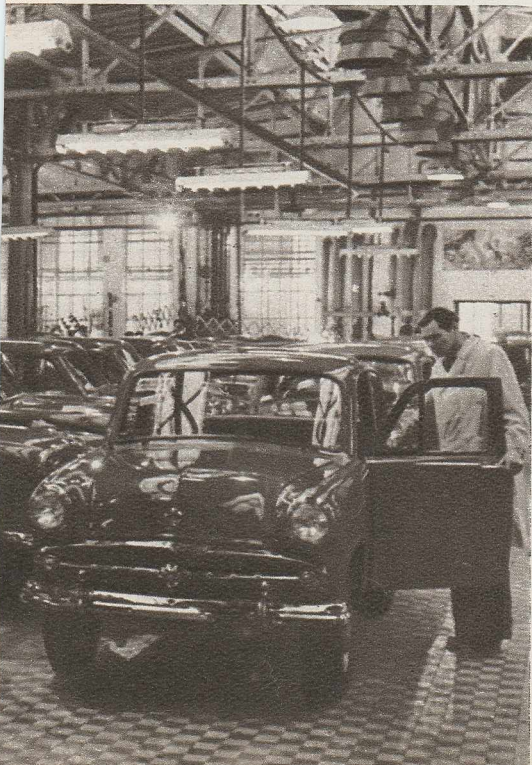
Pe străzile largi ale Moscovei moderne aleargă efncetat mii de mașini suple, confortabile, elegante, toate „made in U.R.S.S.“.

Clinchetului troicilor cu zurgălăi i-a luat locul npetuoasa simfonie a cailor putere.

Moscova, februarie 1958.

lărgile artere moscovite, furnicarul automobilelor „made in U.R.S.S.“ →

abricile de automobile din U.R.S.S. produc mii și mii de limuzine moderne. ↓

Vizita pe care delegația a făcut-o la reședința primului ministru al Indiei a fost plină de cordialitate.

india — Ceylon — Birmania.
26 spectacole — 116.000 spectatori —
30.000 km parcurși în 60 de zile.

Trei țări îndepărtate... trei cifre... Acesta
bilanțul vizitei întreprinse în Asia de sud-est de
către delegația culturală a Republicii Populare
Române.

Trei cifre în aparență seci. Și totuși ele ascund
o bogată și rodnică activitate, pusă în slujba păcii
și a înțelegerii între popoare.

Spectacole, vizite, întâlniri cu oamenii de artă
și cultură, toate au contribuit la strângerea
legăturilor de prietenie dintre țara noastră și
țările vizitate.

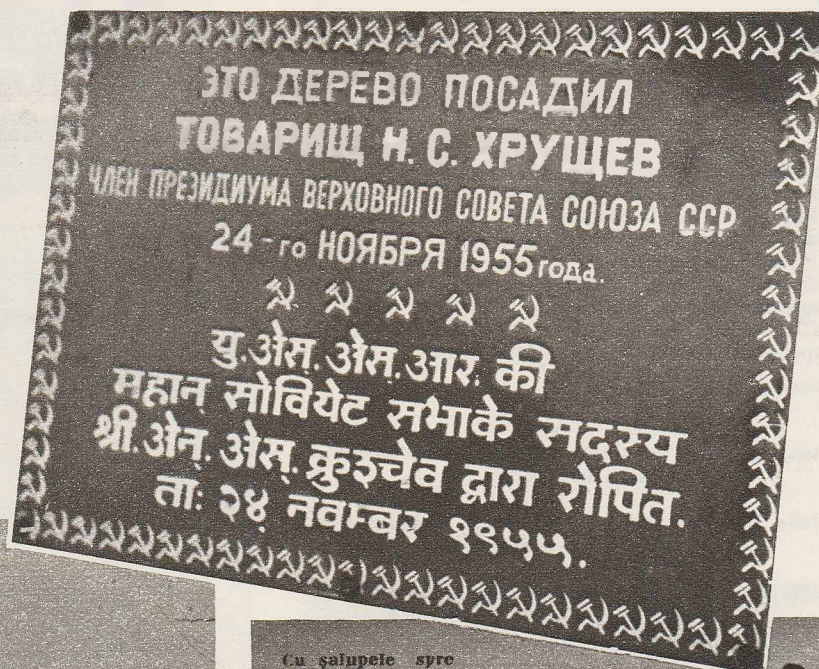
Pentru prima oară dansul și cîntecul românesc
au putut fi cunoscute în India, Ceylon sau
Birmania. Și frumusețea artei noastre populare,
care nici de data aceasta nu s-a dezmințit,
a fost peste tot răsplătită prin aplauzele entu-
ziaste ale spectatorilor.

Iar pentru noi, cei ce am participat la acest
turneu al păcii și prieteniei, cele 60 de zile de călă-
torie prin cele trei țări asiatice au însemnat nu
numai întâlniri cu publicul și cu personalități
politice sau artistice, ci și o cunoaștere mai
indeaproape a bogatei culturi milenare a acestor
popoare.

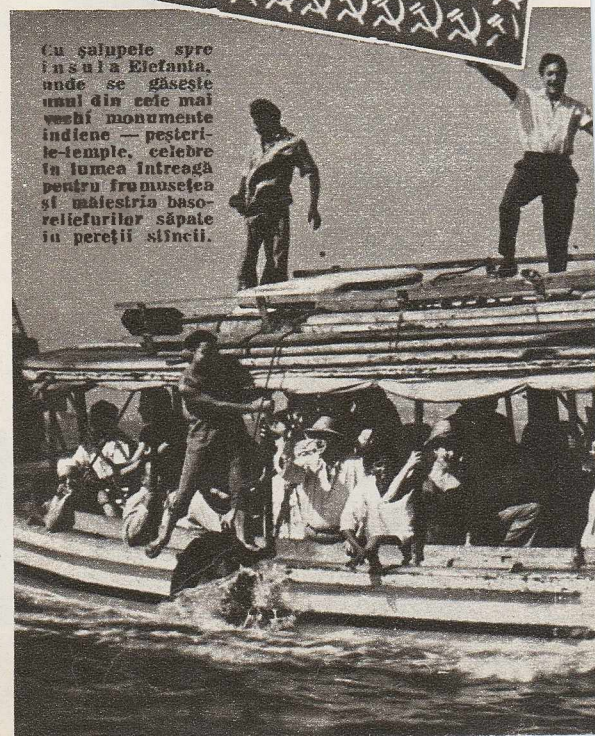
Vă înfățișăm în acest număr câteva instanțee
de la întîlnirile prietenești pe care membrii de-
legației culturale a R.P.R. le-au avut în India.

← În apropierea Bom-
bay-ului, delegația a
vizitat o fermă coope-
rativă model, în a că-
rei grădină se află ciți-
va pomi plantați de
N.S. Hrușciov și N.A.
Bulganin, cu prilejul
vizitei lor în India. În
dreapta, placa ce in-
dică locul unde a fost
plantați pomii de către
N.S. Hrușciov.

proape de Agra, în vizită la Falhepur-Sikri sau
statul Victoriei, construit din ordinul Mareșului Mogul
— Regele Ackbar.

Cu șalupetele spre
insula Elefanta,
unde se găsește
unul din cele mai
vechi monumente
indiene — peșteri-
le-temple, celebre
în lumea întreagă
pentru frumusețea
și măiestria baso-
reliefurilor săpate
în pereții stîncii.

INDIA

TURNEUL PRIETENIEI ȘI PĂCII

Fotoreportaj de I. MIRON

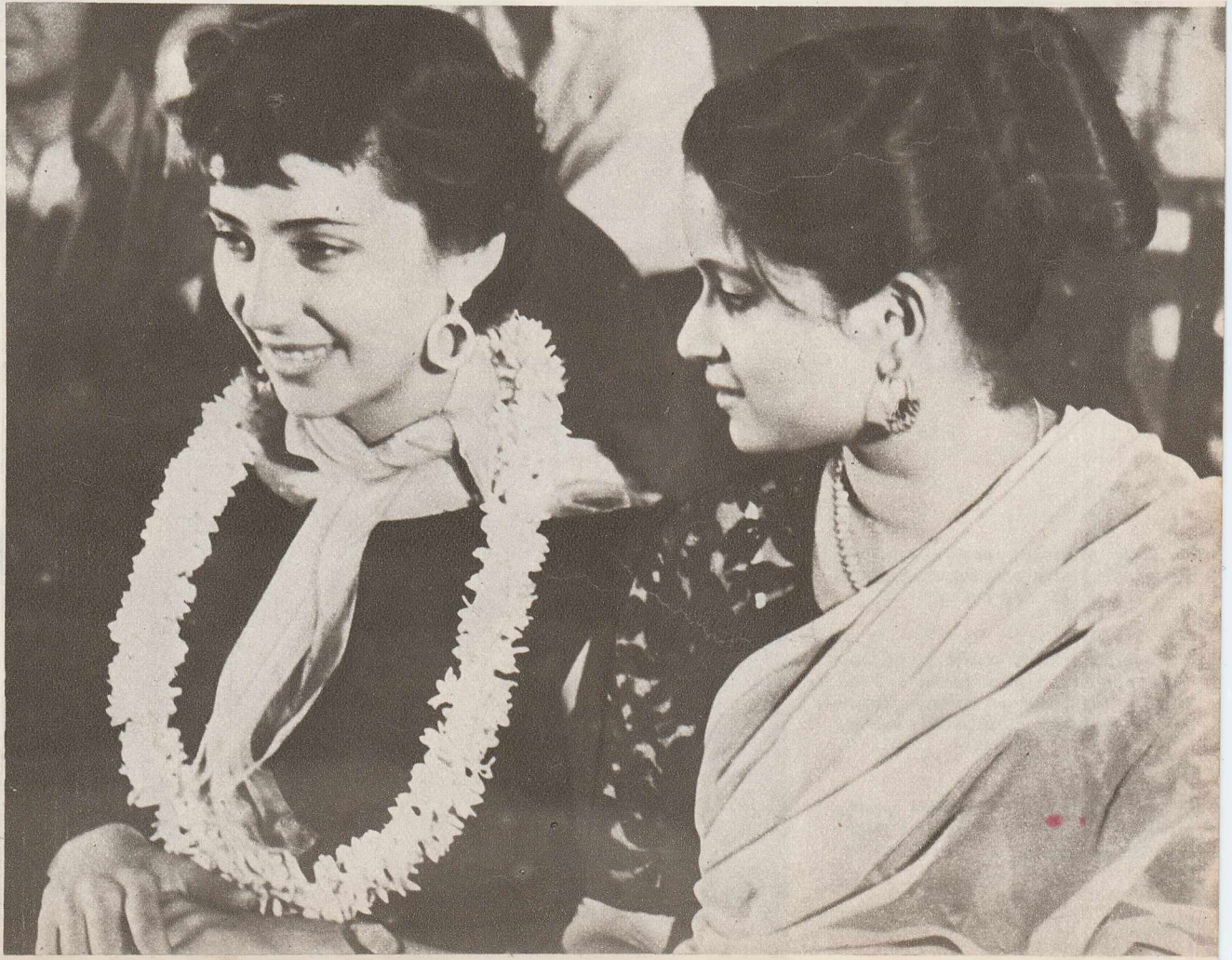
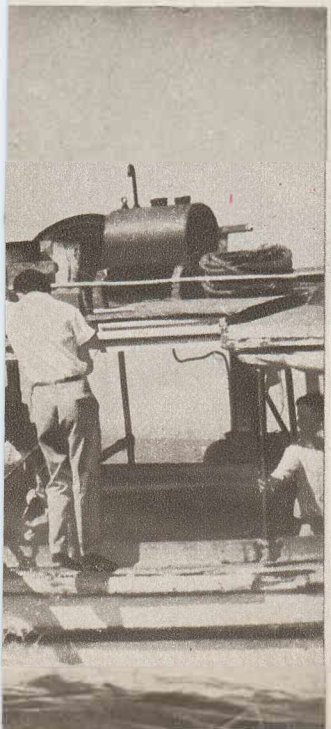
New-Delhi. După spectacolul de gala, premierul Jawaharlal Nehru oferă artiștilor români cununii de flori, simbol indian al ospitalității și prețuirii. →

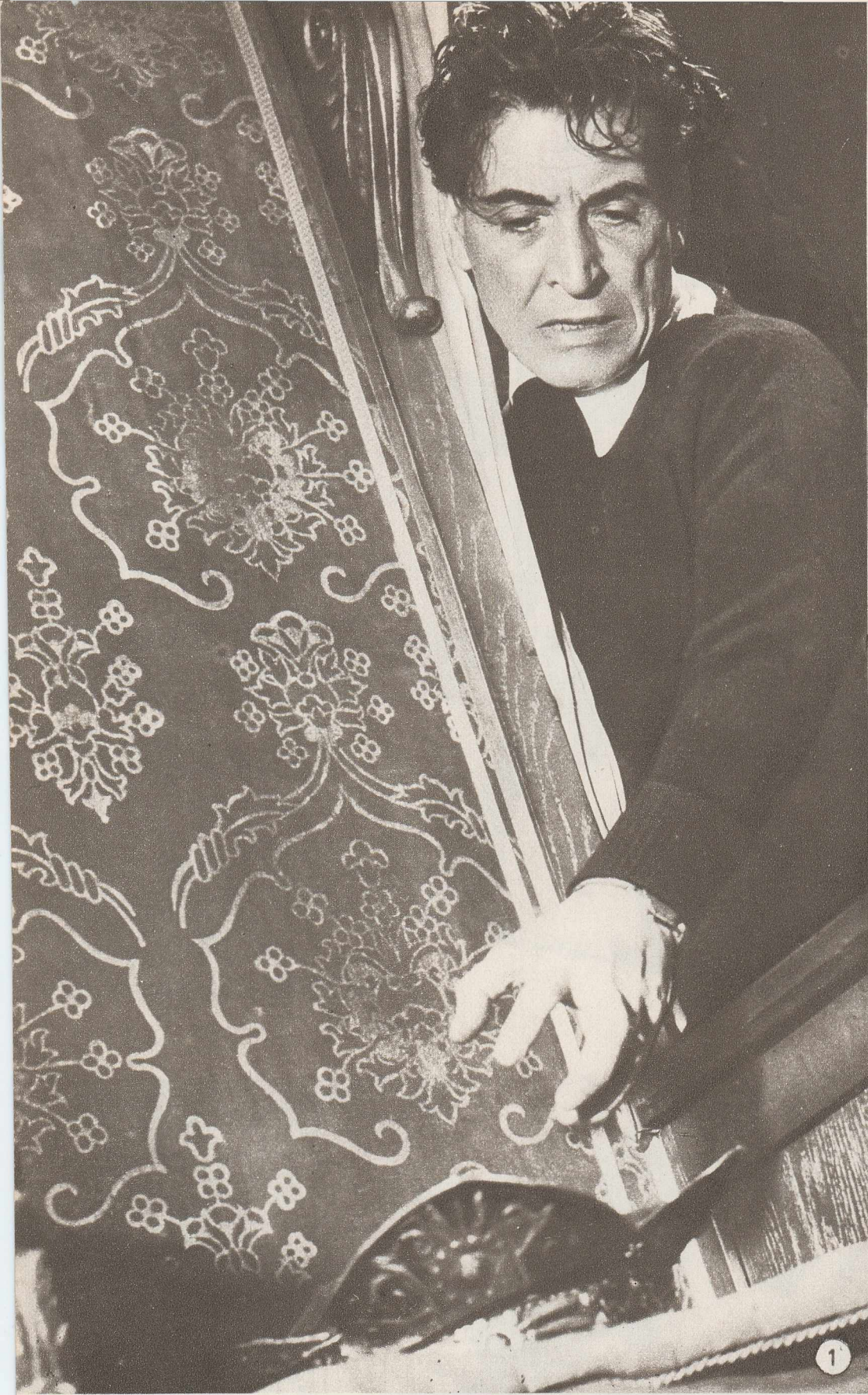
În timpul uneia din recepțiile oferite în cinstea delegației noastre. ↓

Coperta unuia din programele spectacolelor prezentate de artiștii români.

La Calcutta, la Academia de muzică și dans, delegația română a participat la un rodnic schimb de experiență. Prilej de noi prietenii. →

1. O veste prețioasă pentru iubitorii de teatru: Vraca pregătește „Richard al III-lea”.

2. În curînd o vom vedea pe Clody Berthola în „Sfînta Ioana”. Pînă atunci, iat-o într-un colocviu intim cu o statueta înfățișînd aceeași eroină.

3. Stați! Am găsit o altă idee pentru actul II! (Dacian pregătînd regia noului spectacol cu „Văduva veselă.”)

O dimineață caldă, cu soare mult, cu ghiociei și cu fete frumoase, cum sînt toate fetele primăvara. În troleibusul ce mă duce spre redacție se naște o discuție:

— În ce va juca Vraca?

— Dar Ion Dacian?

— Aș vrea să-o revăd și pe Clody Berthola...
Și așa s-a născut reportajul de față.

★

Zece dimineața. Ne grăbim să-l prindem la repetiție pe artistul poporului George Vraca.

vom revedea IN CURÎND în noi

SPECTACOLE

De vorbă cu:

GEORGE VRĂCA.

CLODY BERTHOLA, ION DACIAN

Maestrul tocmai terminase rețeta. Se apropie de noi:

— Ce vor ziaristii?
— Să aflu în ce vă vor vedea curînd bucureștenii...
— În „Richard al III-lea” de Shakespeare.
— Un rol dorit?
— O întrebare dificilă. Am interpretat, în cei 40 de ani de carieră, peste 300 roluri în piese omînești și străine, clasice și moderne... dar rolul dorit nu l-am ucat încă. Îl aștept. Și sînt sigură că va fi un erou al timpurilor noi, într-o operă dramatică românească.

★

Dacă ne-am furia în apartamentul actriței Clody Berthola, m vedea un tablou cam în felul acesta:

Actrița citește. În jurul ei, ărți: Shaw, Debout, Anatole France. Un singur titlu: Ioana d'Arc. Pe birou, pe canapea, stampe, litografii. Un singur chip: fe-

cioara din Orléans. Deodată actrița s-a oprit din citit și ochii caută parcă ceva. S-a ridicat din fotoliu și de pe mășuță a luat o statuie mică, ca o Tanagra: e chipul eroinei din Domrémy.

Nu mai e nevoie să o tulburăm. Știm răspunsul. Curînd (o șoaptă mi-a precizat chiar data: 15 aprilie!) o vom vedea interpretînd rolul Ioanei din piesa lui Shaw. După 30 de ani de la creația marelui Ventura și a actriței Lilly Popovici, din nou pe scena teatrului bucureștean o nouă Ioana d'Arc.

★

Pe Ion Dacian e greu să-l prinzi un sfert de oră liber. Actor, regizor, interpret la televiziune, prins mereu în ședințe cu impresarii din străinătate... Am recurs la un șiretlic. Fac un număr de telefon.

„Servus, Ioane-baci. Mi-s prin apropiere și aș vrea să mă țin

Cronica melomanului

Tineretea lui Faust

Una din cele mai vechi legende ale lumii, „Faust”, i-a fost hărăzită o veșnică tinerete: Goethe și Lessing în literatură, Berlioz, Liszt și Gounod în muzică — pentru a nu cita decît pe cei mai cunoscuți — au dat acestui erou și demonului său aliat Mefisto tot atîtea fețe cîte concepții diferite despre viață și artă i-au luminat. Le-a rămas criticilor să discute semnificația unei viziuni sau a alteia; în cazul lui Gounod, însă, ei n-au prea mult de discutat, pentru simplul motiv că muzicianul francez nu a încercat să dezvolte întreaga complexitate filozofică a ilustrului erou. Nu că nu i-ar fi „izbutit”, ci pur și simplu pentru că a urmărit altceva: redarea unei singure fațete a legendei — dragostea; iar în această prîvință, fără îndoială, Margareta i-a fost o muză mai rodnică decît însuși eroul titular...

Sărăcitate sau nu de semnificații, tributară sau nu convenționalismelor — fapt este că opera lui Gounod s-a impus ca atare. Poți iubi „Faust-ul” lui Goethe, „Dama și luna” lui Berlioz și lucrarea lui Gounod, fără a te gîndi măcar că e vorba de unul și același subiect, pentru că, de fapt, asemănările sînt mai mici decît deosebirile. Însă celui care o pune în scenă pe aceasta din urmă, astăzi — cînd exigența față de viziunea unui spectacol este mai mare ca oricînd — îi apare o dilemă: să fie un „Faust” obișnuit, „clasic”, întocmai ca la premiera sa pariziană de acum 7 decenii, sau unul „îmbogățit”, cu implicații morale și filozofice mai largi? Desigur că prima soluție nu mai inspiră pe nimeni; în cea de-a doua pot exista însă exagerări, tendințe de a face din lucrarea lui Gounod ceea ce nu e, de a depăși nu numai limitele convenționale, ci și pe acelea ale intențiilor creatorului — ceea ce ar fi regretabil.

Hero Lupescu a evitat cu hotărîre prima soluție și nu a căzut în excesele celei de-a doua; a pregătit un spectacol nou, interesant și original, fără a deveni colaboratorul nedorit al lui Gounod. Și aceasta reprezintă, în mijlocul frămîntărilor și căutărilor actuale ale regiei noastre muzicale, un lucru demn de atenție și de toată lauda. În regia lui Hero Lupescu tronează, cu bună știință, Margareta: de la început regizorul pleacă în alianță cu creatorul. Dar e o Margareta nouă, care trăiește o dramă mult mai intensă și mai complexă și a cărei victorie asupra lui Mefisto are rezonanțe mai adînci. Într-un decor (Laub și Morotanu) cel mai adesea de o admirabilă inspirație, Margareta își deapănă povestea, cînd de o nobilă poezie (decorul grădinii, de o discretă simțozitate, a fost intenționat de autorii spectacolului ca un simbol al inobilității ei morale), cînd de un zguduitor dramatism (scena din biserică a arătat cum se poate face regie modernă inspirată), cînd de o înaltă semnificație etică (deși finalul pare încă puțin căutat, demonstrativ).

Noua tinerete a lui Faust s-a produs deci printr-o regie și scenografie superioare, printr-o coregrafie extraordinară de realizată (Oleg Danovski) și, implicit, printr-o interpretare muzicală în care s-a vădit efortul fiecăruia de a da cît mai mult (sub conducerea muzicală, sigură și calmă, a lui Jean Bobescu). Cele trei Margarete (Valentina Crețoiu, Cornelia Gavrillescu, Teodora Lucaciu) au fost diferite ca mod de realizare, dar apropiate ca valoare artistică; alături de măiestria recunoscută a primelor două, Teodora Lucaciu s-a impus ca o cîntăreață de stil și cultură vocală, ca o binevenită prezentă tinerească. Mihail Știrbei și G. Corbeni i-au adus lui Faust lirismul necesar, pe care glasul cam fad al lui N. Șerbănescu l-a făcut mai puțin sezișabil. Un Mefisto mai veridic ca de obicei a fost intruchipat cu clasică siguranță a lui N. Secăreanu, cu eforturile meritorii, dar cam vizibile, ale lui Viorel Ban și cu glasul și mai ales dicția deficitară ale lui Gh. Ștefănescu (care, scenic, a fost foarte bun). Un reușit Siebel (Vera Rudeanu), un excelent Valentin (M. Arnăutu, O. Enigărescu, N. Herlea, dintre care ultimul este excepțional) au completat echipa unei premiere care a dovedit că și în cele mai bătrîne spectacole poate exista tinerete.

I. H.

o țîră la dumneata; vrei să-mi fii gazdă... sau rămîn bolindă?”

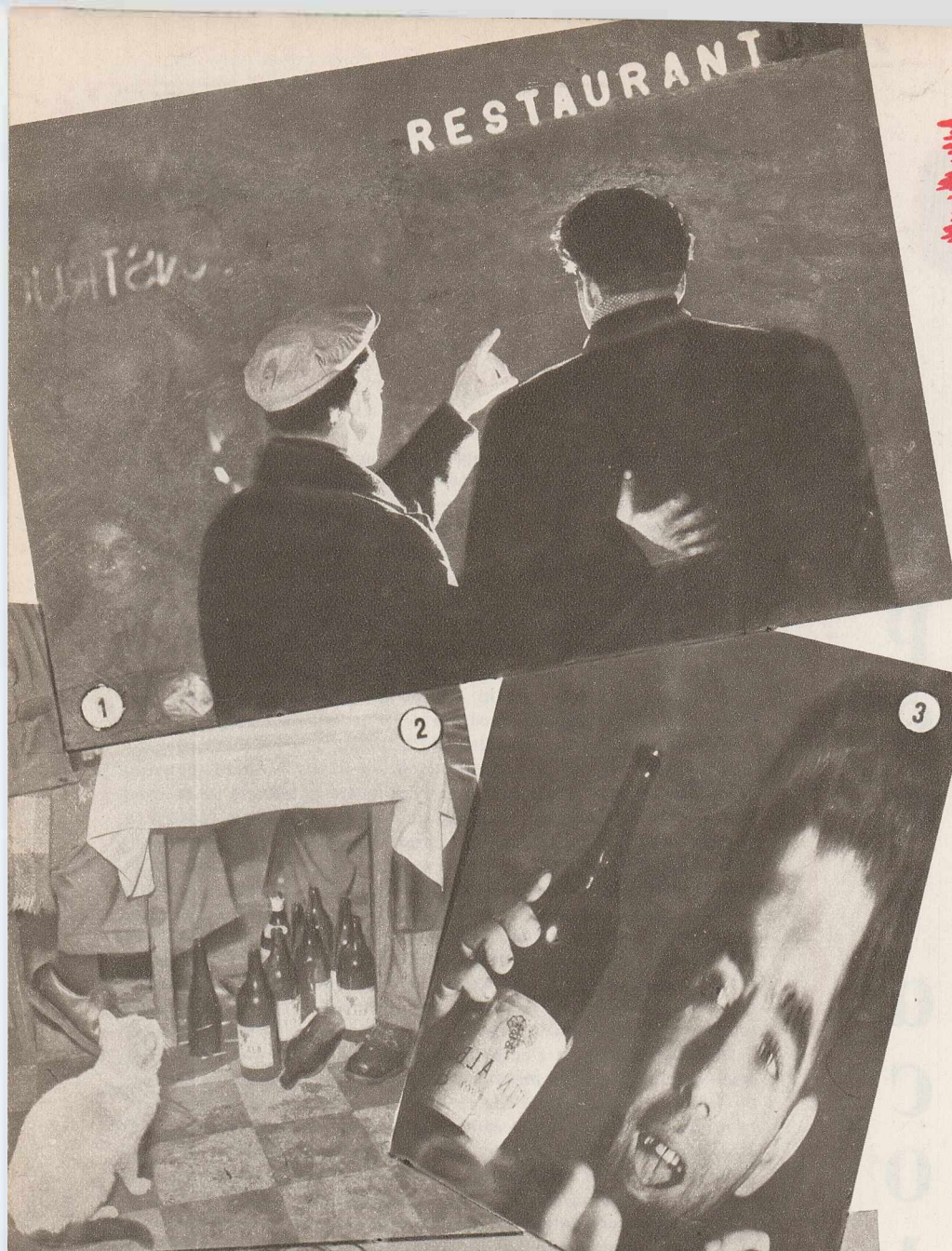
Peste zece minute vorbeam cu Dacian despre „ai noștri de la Saschiz și Sighișoara”, despre opera din Cluj și despre... „Văduva veselă” a lui Lehar, în care Dacian este și interpret, și regizor.

Așadar, vă vedem în contele Danillo, pe scena operetei din București?

— Desigur, și fiindcă e vorba de... premiere, vă invit deopotrivă la premiera din martie la Dresda, apoi în Cehoslovacia și, la 3 septembrie, la Teatrul Metropole din Berlin, la opereta „Plutașul de pe Bistrița”, cu care berlinezii deschid stagiunea operetei, în toamnă.

Liliana ȘAPLAN

Fotografii de A. LOVINESCU

FAȘĂ

Reportaj de Cornel BOZBICI

I

În lumina farurilor care străpung noaptea, un bărbat zace în noroi. Așa cum stă, ai impresia că o forță invizibilă îl ține răstignit de pământ. Ochii, numai ochii mai au viață și privesc — absenți — o stea oarecare de pe firmament. Căci încolo, brațele și picioarele îi stau neputincioase în noroi... Pentru omul acesta s-a dat telefon la „Urgență”. O voce desperată a cerut asistență. Și iată-ne aici, în piața Cățelu.

Când să fie ridicat, țipă sfișietor.

— E rănit — se aude o voce.

Într-adevăr, la o palpăre a piciorului drept, se simt fragmente de os rupt. Dar când cercetez fața ușor înșingerată, mă izbește o duhoare puternică de alcool. Omul e beat...

În jurul nostru e un cerc de curioși. Lângă rănit, o femeie plinge. Mă apropii. Și ea e beată. Toți tac. Rănitul e urcat în ambulanță.

— Porcii! — murmură cineva cu dispreț.

Mașina „Urgenței” aleargă pe străzile cu lume puțină. E ora când se iese de la spectacolele de noapte. Încerc să stau de vorbă cu omul din ambulanță, care și-a revenit puțin, poate și din pricina durerilor care-l încearcă. Aflu că s-a bătut cu un necunoscut. De ce? Era beat și i s-a părut că acesta îi urmărește nevasta. Cît a băut? Ca omul: un kil, două... Nu știe exact socoteala. De ce a băut atât? Ca să se înveselească, să petreacă.

Nu pot continua conversația, deoarece începe să geamă. Renunț să-l mai chinui cu întrebările. Privesc din goana mașinii orașul. Ici, colo, cite-o fereastră luminată. Tot mai pușini pietoni. Oamenii dorm. Mîine dimineață vor merge fiecare la treburile lor. Numai acesta nu. El nici nu știe că de-abia de acum încep chinurile. Și voia să se înveselească. Ce groaznic l-au înșelat cele citeva zeci de pahare de vin.

Mă obosesc aceste gânduri și caut să mă preocup de altceva. Dar el geme. Mirosul de alcool s-a întins în fiecare colțisor al ambulanței. Mașina aleargă. De ce beau oare unii oameni peste măsură?

II

Drumurile beției sînt destul de încurcate. Unele duc la decrepitudine, altele la tribunal și multe din ele la spitalele de boli nervoase. Am încercat un sentiment de tristețe, cînd m-am aflat în incinta pavilionului B.V. de la Spitalul nr. 9, unde se tratează alcoolicii. Oare omul nu poartă în sine acel dram de voință care să-l ajute să se sustragă acestei patimi degradante? Oare nu poate lupta împotriva acelei calpe euforii pe care o provoacă alcoolul? Cum ajung unii oameni aici? — mă întrebam. Și ca să aflu răspuns, am stat de vorbă cu cîțiva dintre dînșii.

Numele le voi ignora — ele n-au nici o importanță.

O.C. este un bărbat trecut de 40 de ani, înalt aproape la doi metri. Stăm amîndoi de vorbă într-o cameră mică de tratament. Are obrajii trași, cu poameții proeminenți și ochii inexpressivi, cenușii. Lucrează la o întreprindere dintr-un oraș de provincie și e contabil. A fost internat aici pentru etilism cronic. Redau convorbirea fidel stenografiată.

Reporterul: De ce te-ai internat?

O.C.: În ultima vreme nu puteam să mă culc, dacă nu eram beat sau cel puțin amețit.

R: Ce beai de obicei?

O.C.: Pînă în anul 1950, vin și bere. Apoi acestea mi s-au părut slabe și am început cu drojdie, rom, spirt alb. Eram obișnuit să mă amețesc și, pentru că nu aveam bani suficienți pentru o cantitate mare de vin, cumpăram băuturi ieftine și tari.

R: Așadar, te îmbătai ca să poți dormi...

O.C.: Credeam. Nu trecea o noapte să am un somn mai lung de două, trei ore. Mă trezeam totdeauna buimăcit.

R: De ce?

O.C.: Aveam vedenii. Zeci de cîini se repezeau la mine să mă sfișie, ape tulburi mă cuprindeau și încercam disperat să mă salvez de la înec... De multe ori soția mea îmi spunea că sar din pat și nu-mi dau seama unde mă aflu.

R: Cît timp trecea de la o beție la alta?

O.C.: O noapte. Obișnuiam să beau în fiecare zi.

R: Cît?

O.C.: Cel puțin trei sute de grame de alcool și de cîteci opt sute de grame.

R: Și bani?

O.C.: Bani? O mare parte din salariul meu se ducea băutura...

DRUM

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Aici omul din fața mea se oprește brusc. Simt că ar mai vrea să spună ceva, dar ezită. Sinceritatea de până acum și-o învăluie într-o undă de reticență și jenă.

R: Îți ajungea salariul? Îmi răspunzi numai dacă vrei.

O.C. (Suspicios): De unde știi că nu-mi ajungea?... Ei, dar acum e totuna. Trebuie să vă dezvălui încă ceva: aveam în seama mea abonamentele de ziare. Și banii ce-i încasam îi beam. Trebuia să mi-i completeze soția, din salariul ei.

R: Îți plăcea să bei singur, sau...?

O.C.: Nu eram niciodată singur. Totdeauna mă aflam cu colegi sau prieteni. Era unul care mă împrumuta, numai ca să fac cinste. Anul ăsta o luasem razna de-a binelea. Cu o ocazie nevasta mi-a fost plecată la București. Banii pe care mi i-a lăsat i-am băut într-o singură zi. Atunci, ca să fac rost de o altă sumă, m-am dus la prietenele ei și m-am împrumutat, mîndindu-le că nu mi-a lăsat bani. Da... da... Nu mai mergea, domnule! O apucasem rău de tot. Am venit aici să mă vindec. Oare o să scap de patima asta?

Nu mai stînd de vorbă cu oamenii aceștia chinuți de viciul alcoolic, îți dai seama ce suplicii morale îndură în timpul lor de trezie. Ce puteam să-i răspund? Pe treapta aceasta doar medicii pot să-și spună cuvîntul. Omul a ieșit pe ușă trist...

★

... Bolnavul care a intrat are o față palidă. Pînă își aprinde o țigară, răsfoiesc rapid fișa lui medicală, din care aflu că are 38 de ani. De cîteva luni nu mai lucrează. A găsit un post la o bancă, dar l-a refuzat de teamă să nu fie tentat să sustragă bani, ca să-i bea. A mai fost aici pentru dezalcoolizare, dar într-o zi a dispărut...

R: Ce bei de obicei?

I.A.: N-am preferințe...

R: De ce bei?

I.A.: Bănuiesc obiectul întrebării! Eu sînt de o sinceritate dură. Trebuie să elimin de la început decepția sau bucuria. Declar că am băut numai din cauza anturajului. Sînt un om expansiv, vesel. Eram invitat. Banii pentru băutură n-au fost o preocupare a mea. Plăteau prietenii...

... Pe măsură ce discutăm, se contrazice. Desigur, poarta patimii i-au deschis-o prietenii, dar mai apoi patima și-a desăvîrșit opera. Îl ascult cu atenție:

— Se întîmpla să beau pînă la inconștiență. Atunci mă dezbrăcam și îmi vindeam paltonul și haina. Beția îmi crea o stare de euforie la care nu puteam renunța.

I.A. e un tip politic și îmi explică pe larg, cu lux de amănunte, chiar justificînd, toată viața lui. Dar aceasta se cheamă oare viață? El se află pentru a patra oară la dezalcoolizare. Familia l-a alungat. Soția îl detestă. A ajuns omul nimănu. Și asta, numai din pricina blestematului de alcool.

„Am vrut să divorțez, însă de teamă n-am făcut-o. M-a luat de gît în plin public. În fiecare seară vine beat acasă și îmi cere bani, iar eu îi dau de frică. Rog procuratura să aplice legile în vigoare“. Acestea le spune în esență soția acestui om, în declarația dată organelor judiciare.

III

Pe un pat de fier, în salon, stă culcat un bărbat. Cîțiva etilici glumesc pe seama lui, dar el nu face decît să surîdă îngrijorat. Pe noptiera de alături i s-a pus o sticlucă cu vodcă, însă el o ignorează. Omul este alcoolic și azi i se face prima probă cu esperal. Doctorița îi ia tensiunea, apoi îl invită să bea.

Esperalul este o doctorie care, în contact cu alcoolul, naște în organismul bolnavului reacții teribile. Stau la cîțiva metri de dînsul și-i privesc fața. Bărbatul a băut o dușă prudent și acum așteaptă. În salon e liniște. Minutetele trec greu. Deodată începe să respire din ce în ce mai profund. Apoi fața i se colorează ușor și treptat se congestionează. Ochii lui parcă nu mai privesc lumea noastră, ci, atenți, urmăresc nevăzute mișcări interioare. Apoi totul, totul, și ochii, și fața, și minile trădează o mare suferință. Își cuprinde capul în palme, se zvîrcolește, geme. O, doamne, am senzația că omul va muri în fața mea.

Am stat mai mult de un ceas și am privit dezlănțuirea durerii. Apoi, treptat, și-a revenit. Cînd va mai fi tentat să bea, își va aduce aminte de clipele acestea. Și, înspăimîntat, se va abate din drum...

5

7

8

- 1) Prima dată a fost așa: „una mică, la botul calul, și apoi plecăm!“
- 2) „Aia mică“ a suferit o „mică“ metamorfoză!...
- 3) La fel și vecinul...
- 4) ...fază în care lumea-i fără lume“.
- 5) Afară însă totul se învîrtește...
- 6) Totuși, relativ s-a potolit...
- 7) ...sigur însă pentru doi ani și șase luni.
- 8) Iar ochii aceștia nu iartă...

IV

O sală mică, dreptunghiulară, cu pereții goi. E cald și lumea adunată aici și-a dat jos paltoanele și ascultă cu încordare tot ce se întrebă, tot ce se răspunde. Sîntem la tribunalul de urgență. Stau într-un colț și ascult. După „Urgență“ și spitalul de boli mintale, cercetînd drumul beției, am ajuns aici. Patima aceasta-i necrutătoare și nu-i iartă pe cei pe care-i prinde în gheare. Aici asist la tragedia unui tînăr de douăzeci de ani. La această vîrstă el suportă consecințele beției.

Stoica Mihai este țesător la „Tricotajul Roșu“. Într-o seară, se afla cu prietena lui Lili la restaurantul Ferentari. Au băut un kil de vin. (Cel puțin așa mărturisește). Apoi a început tragedia.

— De ce ai provocat scandal? — își continuă procurorul interogatoriul.

— A venit la mine un cetățean și m-a provocat.

— Martorii declară alt fel. L-ai bătut?

— Nu, nu! L-am îmbrîncit doar și a căzut.

— De ce l-ai călcat în picioare?

— Nu-i adevărat!

— Dar cu paharul de vin ce-ai făcut?

— I l-am aruncat în ochi. Am greșit! Am greșit!

Recunosc. Dar nu l-am bătut. Vă rog să mă iertați.

— Ai înjurat personalul de serviciu?

— Asta nu știu. Eram beat. Nu-mi amintesc.

Interogatoriul continuă. Gesturile, fața și vorbele trădează regretul. Dar toți cei de față își dau seama că e de tirziu. În seara aceea cînd s-a îmbătat, doar miliția a putut să-l potolească. Toți cetățenii din local au asistat cu groază la dezlănțuirea de furie a tînărului cuprins de nebunia alcoolului.

... Procurorul rostește grav rechizitoriul: act de huliganism. Apoi urmează sentința: este pedepsit cu doi ani și șase luni închisoare. Dura lex, sed lex...

Fața tînărului se transfigurează dureros. Plînge. Iată unde l-a dus beția. Dar lacrimile nu-l mai pot ajuta cu nimic. Dacă atunci...

Îmi întorc privirile de la dînsul, profund emoționat. Prin sticla geamului aburit văd chipul iernii. Afară ninge vesel.

V

Mărturisesc sincer că acest reportaj despre alcoolici mi-a pus nenumărate și complicate întrebări. Pentru eludarea unora, m-am adresat tovarășului dr. Dan Abulius, autorul unei cărți despre alcoolism.

— Cum poate deveni un om alcoolic? — a fost prima întrebare la care l-am rugat să răspundă.

— Este greu de precizat cînd și cum. Cel mai adesea este vorba de exemplul prost (grup de prieteni, familia etc.). Scene ca acestea sînt din păcate foarte frecvente: cițiva cunoscuți stau într-o bodegă. „Hai să bem numai un păhărel“ — spun ei; dar, pe nesimțite, mințile se infierbîntă. Păhărelel degenerază în beție. Întîmplarea repetîndu-se, azi, mîine, crește numărul băutorilor care devin alcoolici.

— Ce influențe are alcoolismul asupra organismului?

— Deoarece alcoolul în anumită concentrație este un toxic pentru celula vie, se poate spune că nu există țesut sau organism să nu sufere. În primul rînd creierul și, în genere, întreg sistemul nervos. Bețivul este irascibil, lipsit de voință, vorbăreț, obraznic, lipsit de control în acțiunile sale. Goethe scria că fantezia și capacitatea lui de lucru erau deosebit de puternice în zilele în care nu bea vin. „Omenirea ar putea realiza succese nemaipomenite, dacă ar fi trează“ — spunea el. Beția dăunează inimii și vaselor de sînge, creînd mari variații în tensiunea arterială, care obosesc inima și slăbesc întregul organism. Apar arterite, anghină pectorală, leziuni ale mușchiului cardiac. Inima își mărește volumul, se infiltrază cu grăsime și nu mai răspunde la eforturi. Sigur este și faptul că mulți alcoolici devin cu timpul ulcerosi și că vinul cu sifon sau cu apă minerală este mai ușor tolerat decît vinul băut simplu...

— Putem vorbi de băuturi care pot fi preferate în locul altora?

— Cine preferă abținerea de la consumarea alcoolului n-are nimic de pierdut, ci totul de cîștigat. În rest este lucru binecunoscut că băuturile tari sînt mult mai dăunătoare decît cele slabe. S-a mai demonstrat că alcoolul consumat în timpul mesei este mai puțin dăunător decît acela consumat pe nemincate și că vinul cu sifon sau cu apă minerală este mai ușor tolerat decît vinul băut simplu...

VI

Așadar, iată-mă la sfîrșitul acestui reportaj. N-am intenționat să scriu un tratat de morală antialcoolică. Nu aceasta este menirea reportajului. Am încercat doar să relatez cîteva aspecte din lumea acestei patimi distrugătoare. Și dacă pe unii rîndurile de față îi vor pune pe gînduri, reporterul va fi mulțumit.

NOTĂM!

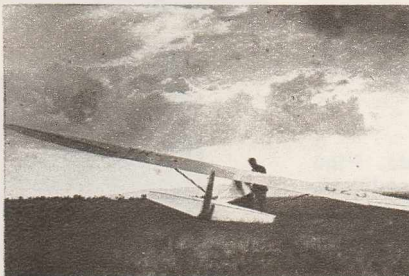
COVOARE OLTENEȘTI

Zeci și zeci de covoare naționale oltenești, confecționate de femeile din comuna Petrosița, în cadrul cooperativei meșteșugărești „Arta populară“, sînt exportate azi peste hotare.

Redăm două aspecte din activitatea țesătoarelor:

1. La războiul manual se lucrează un covor mare, cu motive naționale.

2. Două tinere țesătoare, Aurica Sandu și Eugenia Roșu, execută la gherghel un covor olteneșc.

Soarele se apropie de asfințit. Nori grei inundă zarea. Dar nimic nu-i poate împiedica pe elevii școlii de zbor fără motor din Tg. Mureș să-și continue exercițiile.

În fotografia din stînga, unul dintre tinerii elevi ai școlii cercetează aparatele de bord ale planorului, înainte

ORCHESTRA „FLACĂRA“

Nu o dată posturile noastre de radio au transmis concerte ale orchestrei „Flacăra“ a Sfatului popular al orașului Ploești. Concertele locale ale acestei formațiuni muzicale, conduse de dirijorul George Botez, atrag întotdeauna mii de ploeșteni.

Cu această orchestră se pun la Ploești bazele unei viitoare filarmonici.

Fotografie de I. VERMONT

ȘCOALA PROFESIONALĂ DIN BUHUȘI

În anii puterii populare s-a înălțat una din cele mai frumoase clădiri din orașul Buhuși. Este clădirea școlii profesionale, unde fiii muncitorilor și ai țărănilor muncitori învață o meserie, pregătindu-se temeinic pentru a intra în producție.

Mișo BUCULEI

VITRII ZBURĂTORI

de a-și lua zborul spre înălțimi. În dreapta: tînărul constructor de modele de plane Demeter Zoltán din Tg. Mureș, lansînd unul din modelele sale.

Fotografii de O. HOSSU și Meiszter PINKÁSZ

ÎNCĂ O CASĂ DE NAȘTERI

Locuitorii din centrul forestier Mînceiu-Ungureni (județ Prahova) se bucură de încă o realizare pe tărîm social: din inițiativa sfatului popular și cu sprijinul sătenilor s-a ridicat o casă de nașteri perfect utilată și cu personal sanitar și medical specializat. Fotografia reprezintă aspectul exterior al noii case de nașteri.

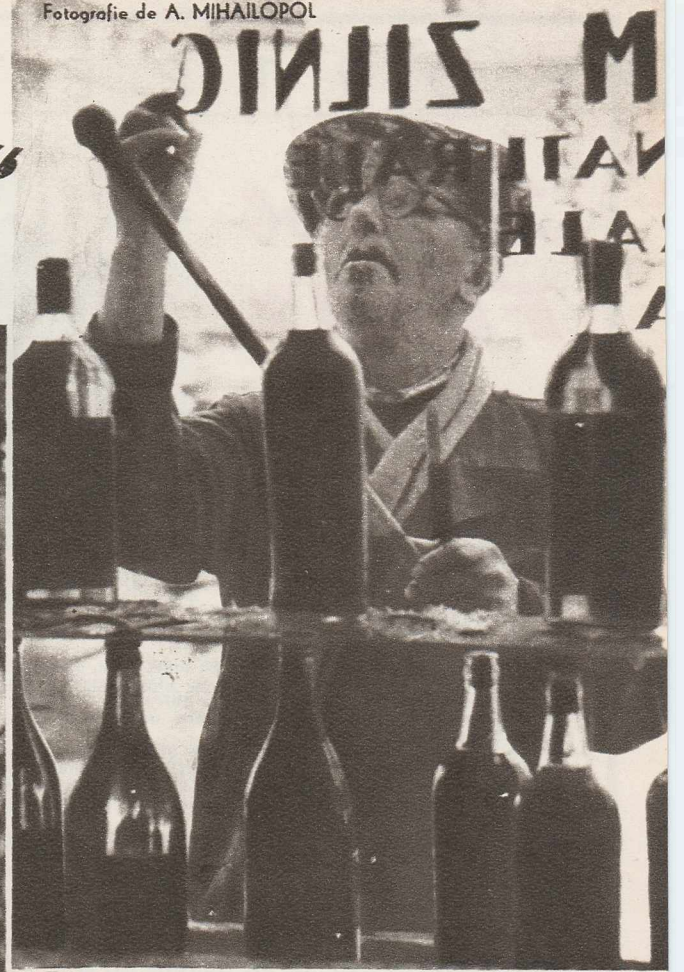
Fotografie de I. VERMONT

FĂRĂ

"Zimbiti, vă rog!"

Se va deschide în curînd...
Fotografie de A. MIHAILOPOL

Confruntare
Fotografie de R. RODA

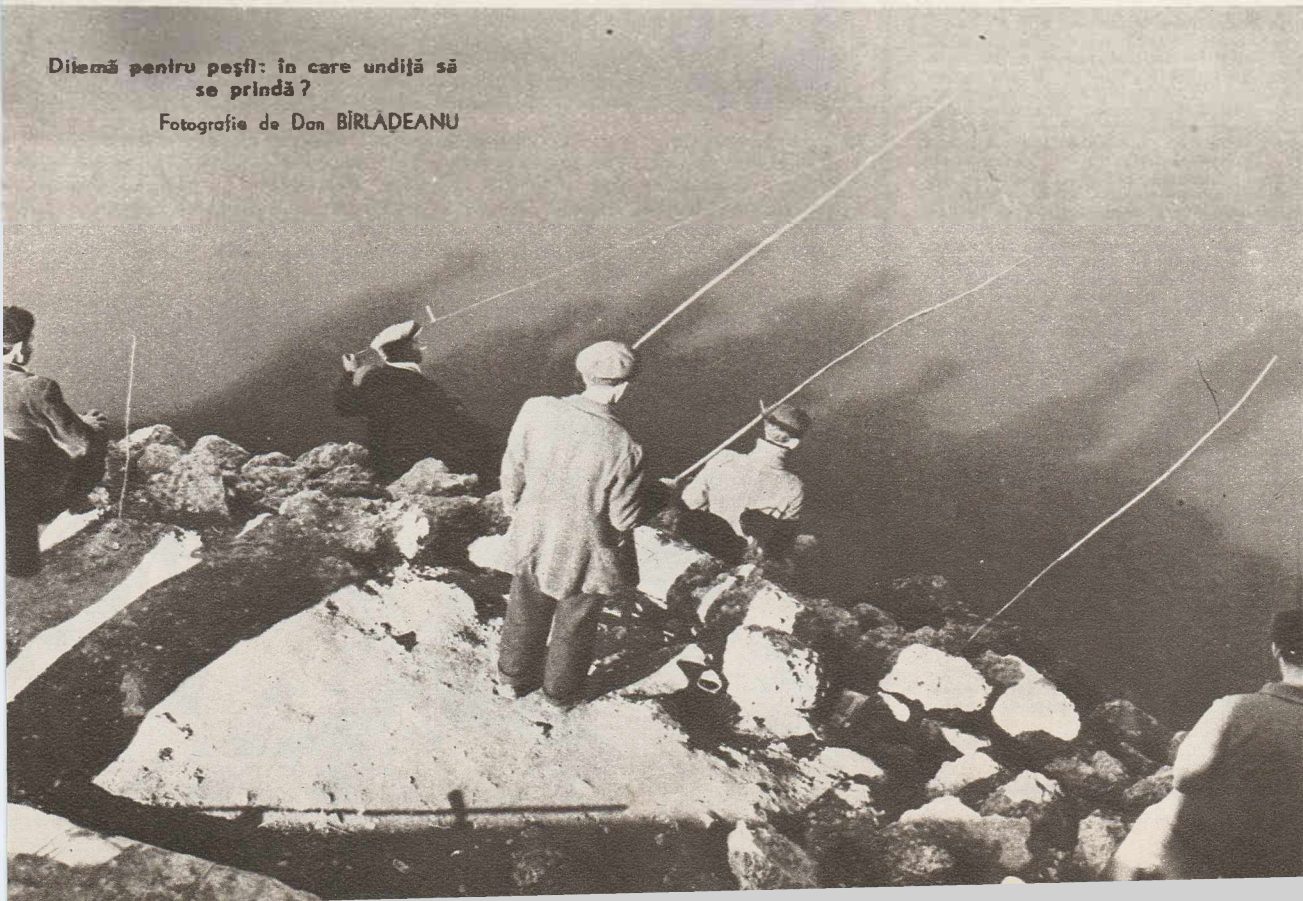

Noutăți din Uniunea Sovietică pe p
nourile de la Universitate.

Fotografie de R. RODA

Dilemă pentru poștii: în care undiță să
se prindă?

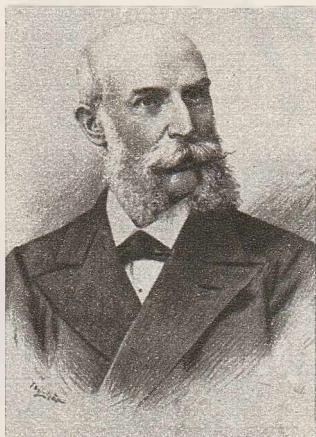
Fotografie de Dan BIRLADEANU

Un chef cu... lapte dulce.
Fotografie de E. DASCĂLU

Dr. Jacob
FELIX,

**PĂRINTELE IGIENIS-
TICII ROMÎNEȘTI**

Foarte puțini dintre cei care trec pe strada dr. Felix, în spatele spitalului „Filantropia”, au auzit sau cunosc câte ceva despre acest medic — una dintre marile personalități ale vieții medicale și științifice românești din cea de-a doua jumătate a secolului trecut.

Născut în Boemia, la Horschitz, în anul 1832, Jacob Felix a urmat liceul la Praga și a studiat medicina la Viena, unde a obținut în anul 1858 diploma de doctor în medicină și chirurgie (Magister chirurgiae). Chiar în acel an a fost chemat în țara noastră și i s-a încredințat postul de medic al orașului Oltenița.

De altfel, dintre cei 99 medici și 36 chirurși care existau în Muntenia în 1862, după cum arată o statistică, cea mai mare parte proveneau din țări străine. Cu 9 ani înainte, în 1853, venise în țară și doctorul Carol Davila, care a întemeiat apoi prima școală medicală românească.

În 1859 doctorul Felix a fost numit medicul județului Muscel, iar doi ani mai târziu, în 1861, doctorul Davila l-a adus la București, încredințându-i în același an prima catedră de igienă și poliție sanitară la Școala Națională de Medicină — prima Facultate Medicală, care a funcționat chiar pe locul unde se află și azi, la Cotroceni. Tânărul doctor a desfășurat o prodigioasă activitate științifică și practică; așa cum remarca, mulți ani mai târziu, profesorul Obregia: „...prin lumina minții sale, prin puterea muncii sale, acest om a dobândit, ca soldații epocii eroice, treaptă cu treaptă, una din situațiile cele mai strălucite la care se poate ajunge în cariera medicală științifică”. În 1862 a fost numit medic-șef al Capitalei, în 1879 a fost ales membru activ al Academiei și decan al Facultății de Medicină (1883-1887), după care, de la 1892 și până la 1899, a condus întreaga activitate medicală din țară, ca director general al serviciului sanitar.

Pedagog excepțional, om de vastă cultură, doctorul I. Felix a organizat primul serviciu sanitar al țării pe baze rigurose științifice, înlăturând haosul, incompetența și bunul plac ce hălăduiseră pînă atunci în acest domeniu. Studiind cu pasiune documentația științifică a vremii și avînd o mare experiență practică, dr. Jacob Felix a adus un mare aport la dezvoltarea tinerei științe igieniste, care făcea în Europa primii pași, și a abordat cu competență și alte discipline medicale, despre care a publicat numeroase articole, broșuri și tratate, scrise cu un deosebit talent literar și impregnate de o mare dragoste pentru popor. În multipla sa activitate publicistică, doctorul Jacob Felix a scris despre alimentația țărănilor romîni (1861), observațiuni asupra pelagrei (1862), despre apele de băut ale bucureștenilor (1864), febra recurentă (1865) (precum și un studiu despre desfășurarea acestei epidemii la Sft. Petersburg, ca urmare a observațiilor științifice făcute împreună cu dr. Marcovici, în Rusia), intoxicațiile plumbice (1879), traiul țaranului (1876), ciurma și prevenirea ei (1879), precum și tratate amănunțite despre istoria igienei, paludismului și alcoolismului.

Preocupat în permanență de starea socială și sanitară a populației nevoiașe, doctorul Felix a militat pentru introducerea igienei în școli, în creșterea și alăptarea copiilor, combătînd urmările tuberculozei și tifosului exantematic — boli specifice ale mizeriei și sărăciei. Datorită atitudinii sale intransigente și soluțiilor progresiste pe care le preconiza, doctorul Felix a intrat adesea în conflict cu politicienii vremii (Dimitrie Sturza, D. Brătianu etc.), ajungînd pînă la a-și prezenta chiar demisia.

În rapoartele sale oficiale, ca șef al serviciului sanitar, dr. I. Felix arăta curajoș, fără menajamente, că: „cheltuim sume mari de bani pentru căutarea bolnavilor și facem foarte puțin pentru prevenirea bolilor” — subliniind astfel marea importanță a medicinei preventive. În alt raport el nota că: „toți medicii primari de județe, unde pelagra este frecventă, constată rolul ce-l joacă sărăcia în etiologia bolii. Că mîncarea țaranului este insuficientă pentru un om care muncește este un fapt constatat de mult de către toți igienisții romîni. Frugalitatea mare a țaranului — lăudată de unii scriitori — nu este o virtute, ci rezultat al sărăciei. Este necesar ca țaranul să se hrănească mai bine, pentru ca să poată rezista acțiunii diferiților agenți patogeni, ca femeia țaranului, care deopotrivă cu soțul ei participă la lucrarea pămîntului și mai îngrijește de casă și de copii, să mînuce mai bine, pentru ca să poată suporta, pe lîngă munca grea, și alăptarea copiilor”. Într-un alt raport, dr. Felix întocmește un adevărat rechizitoriu cîrmuirii politice de pe atunci, arătînd că: „...ignoranța și sărăcia sînt cauzele mării mortalități a copiilor în primii ani de viață; ea va scădea în măsura în care vom lumina pe țărani și vom îmbunătăți starea lor economică”.

Deși pensionat în anul 1896, doctorul Felix a fost reținut, prin decret, în activitate pînă în anul 1899 cînd, retras din funcțiile publice, s-a consacrat unei opere științifice de mare valoare: „Istoria igienei în România în sec. XIX și începutul sec. XX” — lucrare în 7 volume, tipărită între anii 1901-1904 în Analele Academiei. În prefața la această monumentală lucrare, care l-a așezat printre primii istoriografi ai medicinei românești, autorul nota că: „...igiena și economia politică sînt științe democratice; ele afirmă solidaritatea tuturor cetățenilor statului; de această solidaritate noi, romîni, n-am ținut seama. Am lăsat pe țaran să zacă în ignoranță și sîntem datori să inaugurăm secolul al XX-lea cu îndreptarea acestui neajuns grav”.

Marile sale merite pe tărîmul medicinei științifice i-au fost recunoscute și peste hotare. Societățile medicale din Franța și Belgia l-au ales membru pe onoare. În scrisoarea din 28 octombrie 1892, prin care Societatea Regală de Medicină Publică din Belgia îi conferă titlul de membru onorific, se spune: „Decernîndu-vă acest titlu, care a fost acordat doar la 9 medici străini, pentru servicii excepționale aduse igienei publice, Societatea a ținut să onoreze zelul, devotamentul și capacitatea dv. științifică de care ați dat dovadă strălucită, stăvilind într-o parte a Europei invazia holerei asiatice”.

Doctorul Jacob Felix a închis ochii la vîrsta de 73 ani, în 1905, lăsînd în urmă sa o vastă activitate medicală și o operă științifică pusă în slujba celor mulți, care îi dau dreptul la unul din locurile de frunte în istoria medicinei românești.

Tudor MIHAIL

T R A

Radegunde Schmidt are 17 ani. Poartă la gît un medalion cu pozele bunicii și străbunicilor ei.

Cei din fotografie n-au participat la parada costumelor din Timișoara. E o fotografie din toamnă (de la sărbătoarea recoltei) realizată în familia colectivist Nicolae Rotschiller din Zăbrani. Nicolae Rotschiller a terminat școala profesională metalurgică. Acum lucrează la atelierul mecanic al colectivei; Nic Wagner, prieten cu Rotschiller, e colectivist și el și lucrează în brigada cîmp; Barbara Mergl (stînga) și Ecaterina Hafner, din mijloc, ambele colviste fruntașe. Și două vecine care pun ceva la cale.

D I T E

Proposim pe toamnă în comuna bănăţeană Zăbrani. Hotarele erau goale de rod, hambarele erau pline, iar cei care pînă acum mai rămăseseră singuri pe pămînturile lor imprăştiate (fie din Zăbrani, fie din comunele învecinate) nu mai stăteau nepăsători la marginea mării de aur, ci se avîntau cu inima deschisă în marea familie a colectivităţilor. Din pîntecele cuptoarelor răzbătea pînă-n uliţe miros de pîine proaspătă, pîine nouă; se rumeneau în tăvi găini, curci şi colaci. În case, mamele îşi găteau de sărbătoare fetele mai răsărite. În mijlocul satului, un grup de flăcăi tocmai terminaseră de ridicat un trunchi de molid, înalt cit turla bisericii. În vîrf au aşezat o coroană de spice de griu, una din cetină de brad şi o năframă înflorată, cu ciucuri.

Satul se pregătea de sărbătoare: sărbătoarea recoltei. Din spusele bătrînilor am desprins că, în satele bănăţene locuite de şvabi, strîngerea recoltei se sărbătoreşte de zeci de ani, dar că într-un fel se desfăşoară această sărbătoare la Aluniş şi într-alt fel la Orţişoara sau la Peciul Nou, în fiecare aşezare locuită de şvabi din pusta Banatului sărbătoarea avînd particularităţile ei. Momentele caracteristice sînt însă aceleaşi: demonstraţia porturilor vechi şvabeşti, licitarea buchetului de rosmarin, a coroanei de spice de griu şi a năframei aşezate în vîrfurile unui trunchi înalt de copac, programul de dansuri tradiţionale... Sărbătoarea ţine nici mai mult, nici mai puţin de trei zile şi pentru fiecare familie este o cînstire să aibă cit mai mulţi goşti *). Dar, în timp ce în urmă cu ani sărbătoarea recoltei era mai ales o sărbătoare a bogătanilor satului — singurii care aveau ce... sărbători — astăzi ea este o sărbătoare a mulţimii de ţărani muncitori, care au ajuns cu toţii la bunăstare.

Hannelore Schmidt, elevă la şcoala pedagogică, şi Ioan Becker, fiu de colectivist din satul Pişchia, student, sînt fruntaşi nu numai la învăţătură, ci şi la dansurile tradiţionale. →

Mi-am amintit de această sărbătoare a recoltei, participînd — nu demult — la serbarea porturilor naţionale, organizată de Şcoala pedagogică germană din Timişoara. O serbare cu aspecte din tradiţionala sărbătoare a recoltei.

În lumina lustrelor, culorile vii ale costumelor, ale şalurilor, bumbii strălucitori de la uestele negre, penajul şi panglicile pălăriilor — în care se amestecau flori de cîmp artificiale şi mici oglinzi colorate — făceau parcă să coboare peste sală însuşi curcubeul.

Deşi în general linia porturilor e aceeaşi, fiecare comună şi-a păstrat particularităţile ei, amintînd locul de origine al coloniştilor germani aşezaţi încă acum două veacuri pe meleagurile bănăţene.

Culorile deschise ale costumelor purtate de fete, cu nuanţele lor gingaşe, sînt făcute parcă să salute prospeţimea cîmpului, belşugul podgoriilor şi crengile grele de rod ale livezilor.

La această serbare tradiţională germană participă în anii noştri şi alţi oaspeţi. Sînt chemaţi prietenii cei mai buni şi tovarăşii de muncă cei mai apropiaţi: romîni, maghiari, sirbi, croaţi, slovaci, bulgari, ucraineni ş. a. m. d.

Laolaltă cu romîni, nouă minorităţi naţionale din zecile de comune ale Banatului s-au întîlnit la această autentică paradă a costumelor. Se vorbea în multe limbi, se juca în multe feluri, se cînta în multe graiuri. Cîntul şi dansul dovedeau o dată mai mult comuniunea de feluri şi de năzuinţi care leagă oamenii muncii de diferite naţionalităţi, cu toţii fii ai aceleiaşi patrii.

Un buchet format din... cinci tineri (în care alături de porturile unguresc, sâsec şi şvabesc, se distinge frumosul port romînesc din Banat). Pălăria flăcăului, după obiceiul din multe comune, este împodobită de fata care-i este dragă. Se întîmplă uneori ca pălăria trimisă de un flăcău fetei pe care o iubeşte să-i fie restituită băiatului neornamentată. Asta înseamnă că fata iubeşte pe altul. În acest caz, pentru tînărul în cauză sărbătoarea recoltei nu este tocmai plăcută...

*) Oaspeţi

Mihai GLĂJA

Parada costumelor.

ÎȘI DAU MÎNA

—O vizită prin studioul iugoslav „Triglafilm”

Neînsoțit, cred că oricât m-aș fi căznit nu aș fi izbutit să găsesc studioul de filme din Liubliana. Și asta pentru simplul motiv că nu mi-ar fi trecut prin cap să-l caut într-o clădire care, prin exteriorul ei, nu-ți dă de bănuit că ar putea adăposti un studio cinematografic.

Lămurit însă de însoțitorul meu, am deschis ușa masivă de lemn sculptat a unei enorme fațade în stil gotic și m-am trezit dintr-o dată în interiorul... unei cărciumi. Cărciumarul trăgea vinul din butoi.

Ni se face semn să fim liniștiți. Se turnează. Regizorul, nemulțumit ca toți regizorii, a cerut să se repete de trei ori scena. În sfârșit — spre fericirea actorilor și a noastră, a vizitatorilor — se pare că scena reușește așa cum a vrut-o el. Ne apropiem, facem cunoștință și aflăm că scena turnată face parte din filmul pentru tineret „Marea cea bună”. Și câteva informații suplimentare: acțiunea se petrece înaintea de primul război mondial, iar subiectul este luat din viața pescarilor.

Directorul studioului, Branimir Tuma, ne invită la el în birou, unde ne dă unele explicații în legătură cu activitatea studioului.

—Triglafilmul este tânăr, s-a născut după război — ca de altfel toată industria cinematografică iugoslavă. Zilele acestea — spune el — am terminat un film care sperăm că se va bucura de succes. Este o comedie amuzantă, intitulată „Nu aștepta primăvara”. Să vă povestesc subiectul? Cam greu. Ca în orice comedie, e vorba de o serie întreagă de complicații care stau în calea dragostei a doi tineri.

— Cu care film ați obținut cel mai mare succes? — îl întreb.

— Cu „Valea Păcii”. La ultimul Festival Internațional al Filmului de la Cannes, a obținut premiul pentru cea mai bună interpretare masculină; rolul principal a fost jucat de artistul negru John Kitzmiller.

— Locuiește în Iugoslavia?

— Nu. E cetățean american și lucrează la studiourile de filme italiene. A acceptat cu plăcere să joace în filmul nostru.

— Despre ce tratează filmul?

— Acțiunea se petrece în timpul celui de-al doilea război mondial, într-un sat sloven din apropierea graniței cu Austria. În urma unui bombardament, doi copii — Marco, sloven, în vârstă de 8 ani, și Loti, germană, de 4 ani — pleacă în căutarea unei Văi a Păcii, unde nu există război și bombardamente, regiune despre care le-a povestit bunica lui Loti și unchiul lui Marco. Pe drum se întâlnesc cu un aviator negru, singurul supraviețuitor din echipajul unui avion american doborât. La început copiii se tem de el, mai apoi însă se împrietesc. După multe peripeții, ei nimeresc într-o moară părăsită, unde se adăpostesc. O patrulă nemțească îi descoperă și deschide focul. Jim — aviatorul negru — apără copiii, dar este grav rănit și moare. Mai înainte însă, are timp să anunțe un detașament de partizani, care vin și salvează copiii. Iar micuții vor continua să caute Valea Păcii...

— Interesant și actual ca temă.

— Da, scenariul care a stat la bază a fost foarte bun. Totuși, pentru noi, problema scenariilor rămâne încă deschisă, ca și a regiei de altfel. Ultima problemă, cea a regiei, o mai rezolvăm și prin copro-

John Kitzmiller, actorul care a luat premiul pentru cea mai bună interpretare masculină (la ultimul Festival Internațional al Filmului de la Cannes), datorită rolului jucat în filmul iugoslav „Valea Păcii”.

Eroina principală din „Nu aștepta primăvara”

„Triglavfilm“ anunță o nouă producție: „Marea cea bună“, din care vă prezentăm o scenă.

Scenă dintr-o recentă producție a studioului iugoslav „Triglavfilm“: „Nu aștepta primăvara“.

Jim, aviatorul negru, le povestește celor doi copii o istorioară... (scenă din filmul iugoslav „Valea Păcii“).

ducții cu cinematografia altor țări. Studioul nostru s-a specializat, am putea spune, în acest gen de filme.

— Sistemul e avantajos?

— Da, căci pe de o parte câștigăm experiență (deoarece colaborăm cu cele mai calificate cadre din străinătate), iar pe de altă parte avem asigurat și un mai mare succes comercial. De altfel, metoda coproducțiilor este astăzi foarte răspândită în întreaga lume, contribuind și la strângerea legăturilor culturale între popoare.

— Cu cine colaborați?

— Cu Italia, de pildă, și cu alte țări. Actualmente turnăm în studiourile noastre un film, o coproducție franco-italo-iugoslavă, intitulat „Insulele albastre“ și în care rolurile principale sînt interpretate de Yves Montand și Alida Valli.

— Și ce subiect are filmul?

— Acțiunea se petrece în Sardinia. Pescarii dintr-un sat se unesc într-o cooperativă, cumpără un vas cu motor și unelte bune, câștigîndu-și cinstitul muncă. Eroul nostru refuză să intre în cooperativă și, dornic de a scăpa rapid de sărăcie, calcă legile, pescuind cu ajutorul dinamitei. El lucrează pe cont propriu pînă cînd, în urma unei explozii de dinamită, este grav rănit și moare...

Am părăsit seara tirziu studioul din Liubliana, purtînd asupra mea un teanc de fotografii și însemnările din bloc-notes. Vi le oferim — citeva din ele — dumneavoastră, cititorilor „Flacării“.

Gh. IOSUB

! Scriitori CARTI

UN POEM AL BIRUINȚEI OMULUI*

Cu „Cîntec de ruină“, repertoriul critic consemnează o nouă pagină izbită în activitatea poetului Dan Deșliu. În cele cincizeci de pagini ale poemului, cititorul regăsește suvoiel liric, incandescent, plin de substanță, cu care autorul lui „Lazăr de la Rusca“ și al „Minerilor din Maramureș“ ne obișnuise în realizările lui majore. Aceleași strădăni — proprii creațiilor citate — de a pătrunde în miezul de foc al vieții, de a investiga de pe ferme poziții partinice și de a fixa viril în mărturie poetică realitatea zilelor noastre, se întîlnesc și în acest recent poem, chiar dacă peisajul social în cadrul căruia se desfășoară construcția lirică nu mai este cel familiar, obișnuit, al patriei noastre, ci unul nou, am putea spune inedit în poezia ultimului deceniu, acela al Americii.

În concepția poetului, plasticizată cu pasionată convingere, „Cîntec de ruină“ semnifică viguroasă antiteză dintre aparent puternica Americă a Wall-Streetului — vastă și înspăimîntătoare uzină de afaceri, care pentru satisfacerea cupidității este în stare să „zămislească Sahara mondială“ — și America oamenilor simpli, creatori adevărați ai bunurilor materiale, cărora însă, deocamdată, nu le este hărăzit decât visul, muștai în lăcrimi, al unui „teritoriu cu paseri și liane și mai ales cu școlii în care albi și negri și galbenii și creolii copiii să învețe surisuri de ivorii“.

Din această antiteză se desfac, cu o volubilă spontaneitate, momentele celor patru părți ale poemului: prima, un acidulat pamflet — încrustat cu slove parcă nu scrise de condei, ci de penelul culorilor sumbre ale lui Bruegel — în care capitalismul hidos, „prințesa cucuvea“, apare în cadrul vieții cotidiene a străzilor, zgirie-norilor și colibelor americane ca un „cavou-major“.

Cea de-a doua parte dezvoltă în imagini dinamice ura mocnită din sufletul oamenilor simpli, al docherilor cu „brațele pe piepturi — cu săbiile scoase/ din teacă jumătate...“ al poporului oprimat din Harlem, al făurarilor de minuni. Această ură, prin acțiunea ei salutară, lovește, strivește și amputează tot mai energic tentaculele întinse

de „prințesa cucuvea“ pe întreg angrenajul vieții sociale. Motivul al treilea este — ca de altfel întregul poem — închinat lui Robeson, cîntărețul și luptătorul pentru dreptatea socială, a cărui prezență în America Wall-Streetului întruchipează „statuia demnității/ și lumii celei noi“. În fine, ultimul motiv — impunînd viguros în conștiința omenirii adevărul că „tempesta/ de flacără și singe, bătînd pe Budapesta“ și toate uneltirile impo-

triva lumii care clădește pentru om sînt opera aceleiași „prințese cucuvea“ — este o chemare la vigilență împletită cu sentimentul de fierbinte încredere în viitor, „cînd globul va vedea/ cu ochi de sîrbătoare/ a vieții apoteoză“.

Ceea ce investește vigurosul poem al lui Dan Deșliu cu pecetea realizării majore este, fără îndoială, conștiința că poetul vorbește, nu în numele unui vag sentiment de justiție, ci ca exponent al unui popor care a izgonit fantoma „prințesei cucuvea“ și, mîndru de cuceririle erei proletare, trimite mesajul acestei victorii tuturor oprimatorilor din lume. Mobilizator, dinamic, alternînd sarcasmul cu duioșia, pamfletul cu tonul apologetic „Cîntec de ruină“ e o certă reușită poetică a lui Dan Deșliu.

L. VOITA

Din viața tineretului*

De la început trebuie să spunem că, „Vîrsta de aur“, dacă nu înseamnă un pronunțat progres față de „Ochiu' dracului“, e totuși o lucrare care, prin părțile ei bune, ne poate forma certitudinea unei viitoare evoluții îmbucurătoare a scriitorului Corneliu Leu. Chiar „Vîrsta de aur“ ne vorbește, într-un anupit fel, de un spor în arta construcției epice a lui Corneliu Leu. „Ochiu' dracului“ ne oferea o galerie interesantă de tipuri. Dar acolo ele se conturau nu atît prin viabilitatea faptelor, cît prin intervenția directă a autorului, care, pentru o mai reușită plasticizare, aglomera uneori prea mult amănunțele descriptive, referitoare la trăsăturile fizice și morale ale personajelor. Așa că „Ochiu' dracului“ era mai mult o înșiruire de tipuri, iar epical în deficit era, în intenția autorului, compensat prin expunerea unei tipologiei într-adevăr interesante, dar cam abuzive. În „Vîrsta de aur“ ritmul epic e mai viu, faptele se succed într-o formă mai conformă cu genul, e mai echilibrată narațiunea cu creionarea de tipuri. Prezintă-ne întîmplările unor studenți, apoi ingineri, din zilele noastre — firul povestirii începe în primul an „al celei de-a doua jumătăți a secolului nostru“ — Corneliu Leu izbutese să ne facă părtași la existența eroilor săi, să le urmărim cu atenție evoluția. În acest fel nu sîntem de loc indiferenți la reușita sau nereușita planului de „organizare a muncii pe șantier“, elaborat de trei tineri studioși, în entuziasmul tineretului, care apoi, corectat de experiență și practică, s-a dovedit a fi folositor. După cum iarăși participăm cu emoție la bucuriile și tristețile vieții lor sentimentale provocate de naivitățile vîrstei, dar care citeodată lasă urme destul de dureroase în inimile lor tinere. În economia romanului se îmbină destul de armonios, nelipit, preocupările de fiecare zi ale eroilor cu viața lor intimă, particulară.

Am fi dorit să întîmpinăm fără rezerve acest al doilea roman al lui Corneliu Leu — înrî și harnic scriitor, preocupat de aspectele actualității. Spre regretul nostru, însă, dorința ne e infirmată de unele deficiențe ale cărții, neașteptate pentru talentul scriitorului. Mai întîi, o problemă de fond: în prima jumătate a romanului cei patru eroi principali — studenții Tehas, Roibu, Spătaru, Cernat — claustrauți în diversele lor preocupări, sînt izolați de restul colectivității în mijlocul căreia ei trăiesc. Slabela aluzii la organizația de U.T.M. nu sînt suficiente pentru a da un fundal social existenței lor. Ba, mai mult: acești eroi, reprezentînd în roman studențimea noastră, nu au nici o legătură cu viața dinafara școlii, cu datele, evenimentele și întreaga conjunctură socială actuală; de aceea și entuziasmul lor pare facil, fără țel, grațuit. Fără îndoială că tineretea e caracterizată prin febrilitatea căutărilor, a găsirii adevărului, a drumului propriu, prin punerea arzătoare de întrebări asupra vieții și asupra sensului ei. Dar, în societatea noastră, tinerii își găsesc răspunsuri ferme la pasiunile lor întrebări și căutări în ideologia clasei muncitoare, a partidului, care ne îndrumă și ne călăuzeste tuturor pașii. Or, în romanul lui Corneliu Leu tinerii cinstiți — Tehas, Spătaru, Roibu, Doina — sînt lăsați la voia propriilor lor întrebări și răspunsuri, într-adevăr bine intenționate, dar sterile. Lipsa întreprinderii vieții acestor tineri, cu sensul general, director, al colectivității, al întregii noastre societăți, văduvește de explicații și motivări multe din atitudinile lor. Pînă și Cernat, principalul erou negativ al cărții, pare, deși foarte tînar, de la început o personalitate încheiată, diabolic reprezentant al răului social. Cînd și din ce motive acest Cernat a devenit astfel rămîne pentru noi un semn de întrebare. Din cauza decii a absenței cadrului social necesar, prima parte a romanului conține pagini lipsite de semnificații mai profunde; a doua parte e mai consistentă, tocmai datorită faptului că tinerii eroi ai volumului intră în contact cu forțele sociale înaintate ale lumii noastre, acționează potrivit sensului societății, sînt ajutați de aceste forțe să învingă. Se simt și aici reminiscențele viziunii incomplete a autorului, dar ele sînt mai estompate.

Mai observăm apoi în paginile romanului „Vîrsta de aur“ unele dulcigării în scenele de dragoste care trizează, prin neartisticele lor frivolitatea unor romane de duzină dintre cele două războaie. Se strecoară de asemenea, în unele dialoguri, preținse vorbe de „duh“ dizgrațioase prin nota lor grotescă. Chiar și simpaticul Roibu e pus de autor să debiteze citeodată „bancuri“ de un gust îndoielnic.

Lipsa unei viziuni mai adînci asupra vieții din romanul „Vîrsta de aur“ nu ne poate clinti convingerea în realitate posibilități creatoare ale autorului; sînt în recentul său roman fragmente de o deosebită observație realistă, surprinzătoare pentru tineretea scriitorului. Impunîndu-și o severă exigență, la care avem și noi dreptul în calitate de cititori, Corneliu Leu își are deschisă calea spre valorificarea deplină a talentului său.

Traian STOICA

* Dan Deșliu: „Cîntec de ruină“ — E.S.P.L.A., 1957.

* Corneliu Leu: „Vîrsta de aur“ — roman. E.S.P.L.A., 1957.

1) Din țesătură tweed, un taior sport. Jacheta scurtă, ușor cambrată, cu revere clasice late. Cordonul-șiret, prins în pensele fețelor, precum și manșetele butonate sunt din piele. Fustă îngustă.

2) Taior de primăvară. Jacheta mai lungă, bine cambrată în talie, cu gulerul degajat de git, se încheie cu

trei nasturi, pe fenta albă din pichet. Fusta îngustă, cu o cută scurtă la spate.

3) Alt model de taior scurt, abia trecut peste talie, încheiat la două rinduri de nasturi, revere late, buzunar într-o parte. Fustă largă cu două cute late în față și în spate, în continuarea penselor.

4) Un taior din stofă cu

desen. Jacheta largă trei sferturi, cu gîtul montani, fără guler, cu două buzunare aplicate peste bust. Coborînd linia taliei, un cordon trasat, butonat cu doi nasturi, stringe ușor jacheta.

5) Taior suplu din jerse. Jacheta scurtă, încheiată cu patent la gît, justă încrețită în talie, marcînd șoldurile. Îngustată către tiv.

De vorbă cu medicul

DIABETUL ZAHARAT

Pancreasul este una din glandele importante ale corpului. El secretă un hormon, insulina, care are un rol însemnat în procesul de prelucrare și folosire de către organism a hidrocarbonatelor (dulciuri, făinoase, fructe etc.). Insulina intervine în reglarea concentrației glucozei în sânge și în utilizarea acesteia de către organism. Se întâmplă uneori ca, din diferite motive — viață sedentară, supraalimentație, mai ales cu dulciuri și grăsimi, unele infecții, emoții puternice etc. — pancreasul să nu mai secrete insulină în cantitate suficientă. Acest fapt are drept consecință o defectuoasă folosire a glucozei de către organism, creșterea concentrației de glucoză în sânge și apariția acesteia în urină.

Prin ce simptome se traduce această tulburare? Bolnavul bea multă apă (polidipsie), elimină cantități mari de urină, cea 3-5 litri pe zi (poliurie) și are o poftă de mîncare exagerată (polifagie). Aceste simptome sînt tipice pentru diabet și, cînd apar, facilitează diagnosticul.

Sînt persoane care au uneori, fără o cauză cunoscută, diferite nevralgii, în special ale sciaticului, au eczeme, mîncărimi ale pielii, tulburări de vedere, dureri de cap, amețeli, infecții prelungite, plăgi care se vindecă greu — și consultă medicul pentru ele. Acestea sînt, de fapt, micile complicații ale diabetului, diagnosticul pînăndu-se în urma analizelor făcute: glicemie (glucoză în sânge), glicozurie (glucoză în urină).

În formele grave ale bolii se observă o scădere în greutate, pierderea poftei de mîncare, suspectă la cei care au avut-o exagerată pînă atunci, grețuri, vărsături, dureri abdominale, somnolență — simptome care prevestesc de obicei apariția comei. Pentru a nu ajunge aici, bolnavul trebuie să se prezinte medicului de la primele manifestări suspecte și să rămînă permanent sub supravegherea acestuia.

Tratamentul diabetului urmărește scăderea concentrației glucozei (zahărului) în sânge și dispariția acesteia din urină, lucru care se obține cu ajutorul regimului alimentar, al insulinei și al unui anumit regim de activitate fizică. Alimentația trebuie să acopere necesitățile calorice ale organismului în raport cu munca depusă, păstrîndu-l la greutatea normală sau ușor sub normal. Astfel, pentru un om de 60 kg cu activitate mai mult sedentară, se dau alimente în valoare de 1.800-2.000 calorii pe zi. Regimul trebuie să conțină toate principiile alimentare: hidrocarbonate (dulciuri, cartofi, piine, orez, varză, conopidă, roșii, vișine, mere, pere etc.) circa 2-2,5 gr pe kilogram; proteine (carne slabă rasol, pește slab, ouă, brînză, lapte) circa 1-1,25 gr pe kilogram; grăsimi (unt, untdelemn) circa 1,5 gr pe kilogram; săruri minerale și multe vitamine. (Cantitățile respective trebuie calculate de medic, pe baza rezultatelor analizelor efectuate). Este foarte important ca regimul să fie ușor de calculat și cîntărit, pentru evitarea erorilor, și să fie variat, pentru a-l sătura și a nu-l plictisi pe bolnav. De asemenea, mesele vor fi mici, dese și regulate.

În cazul cînd regimul țînt nu are drept urmare dispariția glucozei din urină și scăderea concentrației acesteia din sânge, se administrează insulină, în raport cu cantitatea de glucoză eliminată prin urină. Insulina se face cu un sfert de oră înainte de masă și numai în cantitățile prescrise de medic; altfel se pot provoca tulburări mari și complicații grave. În ce privește activitatea fizică, ea are un rol însemnat în diabet; fiind bine condusă, ea permite utilizarea de către organism a unei cantități mai mari de glucoză, intervenînd astfel favorabil în evoluția bolii.

JOSIANA

Sfaturi practice BRAZDA cu LEGUME

Am văzut, vara trecută, la o vecină a mea, un lucru interesant și vreau să-l încerc și eu anul acesta. Locuim amîndouă — vreau să spun eu și vecina de care vă vorbesc — la parter și avem fiecare cîte o curticică în fața casei. O curticică în care eu am sădit anul trecut flori, iar vecina mea legume. Florile sînt, desigur, frumoase și e plăcut să te odihnești uneori în mijlocul lor; dar, cînd am văzut-o pe vecina mea culegînd în fiecare zi salată, spanac, ceapă, ardei, fasole, morcovi și roșii, în timp ce eu trebuia să mă multumesc, de pe același spațiu, cu mirosul verbinelor și al micșunelor, m-am hotărît s-o consult și să fac anul acesta la fel ca ea.

— Prima condiție — mi-a spus ea — dacă vrei să-ți transformi curticica în grădiniță de legume, este să-ți procuri un pămînt negru, poros, fertil, pe care să-l stropești bine timp de trei zile, înainte de a planta ceva în el. Apoi să stabilești ce legume vrei să cultivi și să cunoști ordinea în care să le însămînțezi, așa ca să poți obține, pe aceeași suprafață, cît mai multe soiuri.

Și, în continuare, după ce mi-a arătat ce economii simțitoare a făcut la capitolul „bucătărie”, binevoitoarea mea vecină mi-a dat următoarele sfaturi:

— După ce ți-ai preparat pămîntul așa cum îți spusei, acolo unde vrei să plantezi roșii, spre exemplu, pui întîi salată. Asta o faci, dacă primăvara e timpurie, pe la jumătatea lunii martie și nu folosești semințe, ci răsaduri, atît pentru salată cît și pentru roșii. Îngropi rásadurile de salată într-un singur rînd, pe mijlocul brazdei, la distanță de 40-50 cm unul de altul, și le stropești de două ori pe zi. O lună mai tîrziu, plantezi și rásadurile de roșii, între cuiburile de salată și la aceeași distanță de 40-50 cm. Ai grijă însă, cînd cumperi rásadul, să aibă rădăcina învelită în pămînt. Continuă cu stropitul ca și la salată, dar ceva mai abundent de fiecare dată. La sfîrșitul lunii iunie, recolta de salată se termină, așa că tot spațiul rămîne numai pentru roșii, care se pot dezvoltă în vole. Cînd au început să crească înalte, lași numai două tije la fiecare cuib, și anume pe cele care au mai mulți muguri, și le pui proptele din bețișoare. În august roșiile încep să se coacă și fiecare tufă îți poate da pînă la 3 kg.

Tot în martie, însămînțezi, în altă brazdă spanacul. Iar la începutul lui aprilie, carotele — în aceeași brazdă, care nu trebuie să fie prea mult expusă la soare. De data aceasta, folosești semințe, pe care le îngropi la adîncimea de 3-4 cm. Pe mijlocul brazdei însămînțezi spanacul, iar pe margini pui carotele.

În a treia brazdă, care e în plin soare, însămînțezi ridichi de lună și fasole. Ridichile se îngroapă pe porțiunile lăturalnice, în șiruri paralele, la o adîncime de 4-5 cm, iar fasolea pe mijloc, la 6-8 cm adîncime și la 30-40 cm distanță între cuiburi. În fiecare cuib pui 4-5 boabe și, ca să rásară mai repede, înainte de a le îngropa, ții aceste boabe timp de 24 de ore în apă caldută. Iar cînd încep să se înalțe tije, le pui araci, ca și la roșii, și le mușuroiești. Ridichile îți vor da prima recoltă după 20-25 de zile, iar fasolea după 4-6 săptămîni.

— Draga mea — i-am spus la urmă — îți multumesc și-ți promit că voi urma întocmai sfaturile pe care mi le-ai dat. Cine vrea, n-are decît să zîmbească, sau, dacă are spirit practic, să ne imite...

CE SÎNT MUMIILE

Prin materialul de mai jos, scris de tov. Dan Berindei, răspundem întrebării puse de un grup de elevi din Orașul Stalin.

Mumiile sînt cadavre uscate și îmbalsămate. Deși mumiile s-au mai întîlnit și la alte popoare (de pildă, la indienii din America de Nord și din cea de Sud) celebritatea acestui termen se leagă direct de Egiptul antic.

Este cunoscut că vechii egipteni din toate clasele societății aveau obiceiul de a mumiifica cadavrele rudelor lor. În timp ce morților săraci li se făceau niște simple băi de sare și sodă, după care erau înfășurați în pinze grosolane, îmbibate cu bitum, cei bogăți se „bucureau” la mumiificare, de o atenție deosebită. Ei erau supuși unui proces de îmbalsămare avansat.

În ce constă acest proces? Mai întîi li se scotea creierul prin orificiul nazal, iar măruntaiele, printr-o tăietură laterală a abdomenului. Apoi, corpul era spălat, depliat și supus acțiunii unor băi speciale, care îi uscau părțile carnoase. După această operație, capul era umplut cu un balsam, menit să-l conserve și să-l apere de descompunere, iar ochii erau scoși și înlocuiți uneori cu alții din email. În locul măruntaielei, se introduceau ierburile uscate și bumbac îmbibat în același balsam. După ce întregul trup era uns cu acest balsam, era strîns înfășurat în feșe din pînză fină — la început separat fiecare parte și membru al corpului, apoi trupul în întregime. Deseori figura mortului era aurită. Uneori se aureau și unghiile cadavrelor, iar unele mumiiferau chiar împodobite cu inele și coliere pretioase. Cu ajutorul eșarilor și tunicilor, se căuta să se dea corpului o formă naturală.

După ce toate aceste operațiuni luau sfîrșit, mumiia astfel preparată era de obicei introdusă într-un fel de teacă din cartonaj pictat și aurit, pe care se indicau numele și calitățile mortului. Mumiia și cu această „teacă” a ei erau virite într-un sicriu de sicomir sau de cedru, de asemenea ornamentat. Pe partea superioară a acestui sicriu era pictat chipul celui decedat, adăugîndu-se și aici numele și calitățile sale. Acest sicriu era, la rîndul său, introdus într-un altul mai mare, sau chiar în alta două, și apoi așezat în camera sau sala sepulcrală. Tot aici se puneau cele patru vase

Mumie egipteană

denumite canopes — care puteau fi simple, de pînănt, sau deosebit de pretioase, din alabastru. În aceste vase se introduceau măruntaiele îmbalsămate ale mumiilor și deseori figurine și ustensile de toaletă.

Îmbalsămarea a înregistrat la egipteni progrese succesive. În timpul dinastiei a II-a, cadavrele erau doar cufundate în băi de sodă; în vremea dinastiei următoare se începe extragerea creierului. Îmbalsămarea nu devine însă o adevărată artă decît în timpul dinastiei a XVIII-a, pentru ca, peste alte câteva dinastii, să decadă.

Pregătirea mumiilor și confecționarea sicriilor erau opera unor adevărați specialiști. Aceștia formau o categorie socială aparte și locuiau separat, în marile orașe. La Teba, de pildă, ei populau marelui cartier Memnonia. Acești „specialiști” se

împărteau în așa-numiții „paraschites”, care deschideau corpurile extrăgînd măruntaiele, în „colchytes”, care se ocupau de supravegherea generală a îmbalsămărilor și de paza mormintelor, și în „tarischantes”, care aveau în sarcină confecționarea feșilor și bandajarea mumiilor. La aceste trei grupe se adăuga o adevărată armată de țimplari, pictori etc.

Mumiile vechilor egipteni s-au conservat uneori într-un mod surprinzător, în ceea ce privește aspectul corpului și al pielii. Au rămas celebre mumiile unui număr de faraoni, deosebit de bine conservate datorită tehnicii folosite.

ESTE SAU NU FALSĂ „GUYANA BRITANICĂ”?

Probabil puțină lume știe că pentru o marcă poștală s-a plătit fabuloasa sumă de 40.000 de dolari! Este vorba de celebra „Guyana britanică” de 1 cent, care a suscitat mereu interesul cercurilor filatelice din lumea întreagă. Această „neste-mată” a filateliei mondiale există într-un singur exemplar și azi se află în posesia unui australian.

Cu toate că „Guyana britanică” de 1 cent a fost expertizată în mai multe rînduri și s-a confirmat autenticitatea ei, în ultimii ani a început să circule zvonul că ar fi un fals. Astăzi susțin aceasta chiar unele personalități marcante din lumea filatelică. Între altele, se spune că Maurice Burrus, cunoscut expert filatelic, ar fi declarat organizatorului de expoziții filatelice de la Drouot din Paris, M. Gilbert, că într-adevăr marca e falsă. El se bazează pe considerentul că marca de 1 cent este

de aceeași culoare și are aceeași hirtie cu una din cele două valori de 4 cenți, iar partea dreaptă a mărcii, unde se află înscrisă valoarea, pare a fi rasă și ulterior recolorată. Literele „n” și „e” din cuvîntul „one” (unu) nu sînt identice cu aceleași litere din cuvîntul „cents”.

Dar nu știm în ce măsură pot fi luate în considerație asemenea argumente, mai ales dacă este adevărat ce se spune, și anume că chiar Maurice Burrus ar fi fost unul dintre licitatorii înălțurați de americanul Hind, cînd acesta din urmă a cumpărat-o la licitarea marrii colecții a lui Ferrary. Se mai afirmă în cercurile filatelice competente că prin 1930 i s-ar fi oferit lui Hind un al doilea exemplar din valoarea de 1 cent. Nu se știe cine i l-a oferit, dar se spune că americanul l-ar fi cumpărat pentru o sumă foarte mare

de bani. Dar culmea e că a ars noua marcă pentru a nu întuneca valoarea primei.

V. T.

DEZLEGAREA JOCULUI „FUM ȘI FUMĂTORI”

apărut în nr. 10

ORIZONTAL: 1) Flacăra — Fumat. 2) Ua — Ene — Tigări. 3) Măr — Înd — Ren — G. 4) Ador — Gîl — Rusă. 5) Tabachero — Sar. 6) O — Ochilă — Paie. 7) Hățoi — Aspirat. 8) Barba — Aere — E. 9) Poșirca — Rî — D. 10) Inițiale — Iris. 11) Pa — Otrăvitori. 12) Eter — Icar — Mac.

AGENȚIILE DE VOIAJ C.F.R.

din București și principalele orașe din țară

OBTINEȚI:

Bilete de călătorie în țară și în străinătate — Suplimente pentru vagoane de dormit — Tichete pentru trenuri cu locuri rezervate — Suplimente pentru trenuri accelerate — Abonamente de orice fel — Bilete pentru călătorii în grupuri — Bilete în circuit — Bilete speciale.

PENTRU

a vă asigura confortul în timpul călătoriei, folosiți VAGOANELE RESTAURANT, precum și RESTAURANTELE din principalele stații.

Sortimente bogate de preparate culinare, cofetărie și băuturi.

Numai cu „O”

ORIZONTAL: 1) Savant rus (1711 - 1785) — Taxă poștală. 2) Care corespunde (geom.) — Instrument cu o singură coardă. 3) Culegere de legi — Uzat — Scurtă plesă cu un singur personaj. 4) Il are la inimă cel necăjit — Spongios — Digul unui bazin portuar — Fluviu în Italia. 5) Motan (reg.) — Discurs (iro-

nic) — Sunet. 6) Literă slavonă — Tout — Rușu la Berlin. 7) Somn neterminat... — Jarna, peste pantof. 8) Împiedică risipirea făinii la morile țărănești, fiind așezat în jurul pietrelor de măcinat — La suprafața epidermei — Așa se numește „Pronosportul” în R. P. Ungară. 9) Schiop — Termen. 10) Cîrțită

— Pui de rață — Cobalt. 11) Nevoinic — Butof (mold.). 12) Rezultatul unui meci — Scriitor clasic rus — Loterie.

VERTICAL: 1) Aparatul ce dă omului posibilitatea de a se mișca — Mese! 2) Cuvînt care sună la fel cu un altul ce are alt sens — Lovitură puternică. 3) Fel — Oraș în Nigeria britanică, care între anii 1803 - 1904 a fost capitala imperiului cu același nume înființat de berberi. 4) Vas de lut — Arbore — Dărim. 5) Om cu noroc — Covor (mold.). 6) Lan — Afluent al Oltului. 7) Înțeleptul din biblie — ...home, invitație de plecare acasă pe care popoarele din țările coloniale și dependente o adresează imperiaștilor americani și englezii. 8) În vîrfurile scării zoologice — Bărbat — Sclav. 9) Particula pentru viitor — Dacă îl adaugi unui podar, dai de un om harnic și chibzuit... — Cunoscut creator de desene animate. 10) Mocerlos — Cocoloș alimentar. 11) Necaz — Trimis. 12) Înconjur — Rotund (pop.). 13) Atribuție — Care produce sunete — Bon fără... ecadă. 14) Zgomot de copite — ...și altul produs de izbiturile ciocanului la sfîrșimarea pietrelor. 15) Frînghie groasă — Stil artistic originar din Franța, foarte răspîndit în secolul al XVIII-lea.

Cuvinte rare: MOL, OBOD, TOTO, SOCCOTO.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
L	O	M	O	N	O	S	O	V		P	O	R	T	O
O	M	O	L	O	B		M	O	N	O	C	O	R	D
E	O	D		R	O	S		M	O	N	O	L	O	G
O	F		P	O	R	O	S		M	O	L	P	O	
M	O	T	O	E		L	O	G	O	S		S	O	N
O	N		M	O	T	O	T	O	L		R	O	T	

MAJORITATEA ECHIELOELOR de fotbal au susținut duminică ultimele meciuri înaintea reluării campionatului. În clișeu, o spectaculoasă fază la poarta echipei Minerul-Baia Mare (meciul cu Rapid-București, stadionul Giulești, rezultat final 6-0 pentru bucureșteni).

PRIMUL MECI INTERNAȚIONAL DE VOLEI. Echipa reprezentativă feminină de volei a țării noastre a întâlnit în sala Florasca echipa R.D. Germane. Jucătoarele germane au fost învinse în ambele meciuri (3-0 și 3-1).

Medalionul nostru

RUDI WETZER

Rudi Wetzer în 1922.

Ați aflat că există în țara noastră un jucător de fotbal care a înscris 1.047 goluri?

Deținătorul acestui record, care a uimit aproape întregul continent prin jocul său de înaltă clasă, prin eficacitatea intervențiilor și desăvârșita sa tehnică, este Rudi Wetzer. Sînt însă puțini cei care își mai amintesc de perioada de glorie a lui „Ruda”, întrucît el și-a început cariera sportivă înaintea primului război mondial. „Junioratul” l-a făcut în diferite echipe de cartier și de stradă din Timișoara, iar de la 15 ani în vestita formație Chinezul: Ritter-Szilagyi I., Bauer-Fenvesi, Toth Bedő, Koch-Steiner Bruno, Frech, Wetzer, Schambre, Szilagyi II.

Rudi Wetzer s-a născut... pentru postul de centru înaltas. A debutat într-o „echipă de stradă” la vîrsta de 10 ani și pe acest post îl întâlnim ani în șir în formațiile: Chinezul, Ujpest-Budapesta, S. K. Beogradski, Juventus, Ripensia și în echipa națională a Romîniei. Tot ca centru înaltas suferă — din păcate — o fractură la piciorul drept.

Perioada de glorie a lui Rudi Wetzer se întinde din 1915 și pînă în 1933, cînd în echipa națională apare Barátky (denumit și „Minunea blondă”) iar Rudi Wetzer, amărît din cauza accidentului suferit în urma unei ciocniri cu Costică Stanciu (meciul Venus-Juventus), devine antrenor la I.L.S.A. Timișoara.

Nici într-o sută de pagini nu ar încăpea toate amintirile despre acest excelent jucător, care a reprezentat culorile țării la primul campionat mondial de fotbal (Montevideo, 1930), care a jucat la Olimpiada din 1924 de la Paris și în Balcaniada din 1932 de la Belgrad. Rudi Wetzer a fost centru atacant al echipei Ujpest-Budapesta, atunci cînd aceasta a cîștigat campionatul și Cupa Ungariei, „Cupa Europei Centrale” (1929) și „Cupa Campionilor” (Geneva, 1929). El a fost vîndut acestei formații pentru 10.000 pengő de către clubul Chinezul-Timișoara, aflat atunci (1928) în pragul falimentului. Dar memorabilele sale meciuri, care au pus în valoare un uimitor talent, le-a susținut în echipa Chinezul din 1925-1928 (Zombori-Steiner II, Hocksari-Tesler, Vogl, Steiner I-Tenzer, Teleki, Wetzer, Semler, Matek), în formația Juventus (Laki-Popovici, Sile Georgescu-Wetzer II, Vogl, Rafinșchi-Dobo, Melchior, Wetzer, Remeni, Maior II) și în echipa națională a Romîniei, alături de Emeric Vogl și în linie de înaintare cu Glantzman, Schwartz, (Wetzer), Bodola, Kocsis (meciul Romînia-Franța, 1932).

A îmbrăcat tricoul echipei naționale în meciurile cu echipele: Iugoslaviei, Greciei, Bulgariei, Poloniei, Franței, Austriei, Ungariei, Cehoslovaciei, Peruului, Uruguaiului, Olandei și Turciei. În cariera sa de fotbalist a jucat în aproape toate țările Europei precum și în Argentina, Uruguai și Egipt.

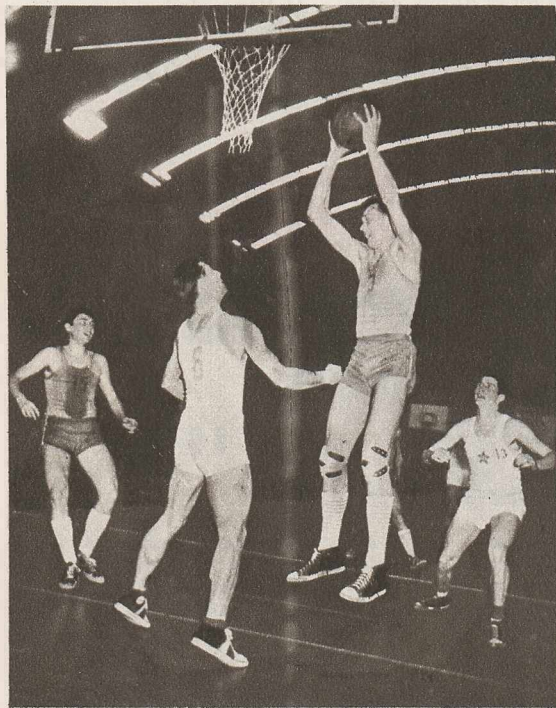
Pentru echipa națională a Romîniei, Rudi Wetzer a fost „sufletul” liniei de atac, un factor determinant în obținerea victoriilor și un motor al întregii echipe. Despre toate acestea ne vorbesc neuitatele sale meciuri.

...1932, stadionul A.N.E.F., meciul Romînia-Franța... Echipa noastră se mișca greu pe teren, juca timorat, deși tehnic era superioară echipei franceze. Minutele treceau și scorul continua să rămînă alb. Trebuia un reviriment. Și acesta a venit de la centrul atacant, Wetzer, care, primind mingea de pe extremă — de la Glantzman — driblea-ză doi apărători francezi și sutează imparabil. După trei minute tot el înscrie din nou. Echipa a prins aripi și victoria a fost asigurată: 6-3.

...Anii au trecut și iată-l acum pe Rudi Wetzer antrenor al echipei Minerul-Baia Mare. El împărtășește astăzi jucătorilor și iubitorilor de sport din experiența și amintirile sale. Părul i-a încăruițit, se mișcă... mai domol și, în timpul liber, completează cu fiul său un frumos album... filatelice.

— Rudi baci, ce calități trebuie să aibă un centru atacant?

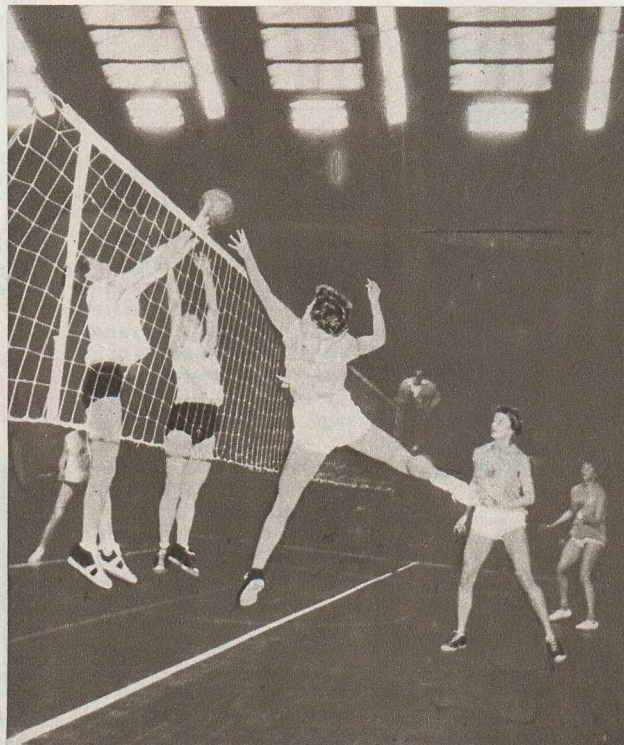
— Să fie „creierul” liniei de atac. Superior tehnic celorlalți, să pornească atacurile și să le conducă pînă la poarta adversă. Din păcate — după Barátky, Ciolac, Sepi și Humis — puțini jucători au știut și știu astăzi să facă acest lucru. Dar nici unul ca Ghiusi (Barátky-N.N.). Avem însă mulți tineri. Dintre ei trebuie să formăm și cîțiva centri înaltași de mare valoare. Posibilități există.

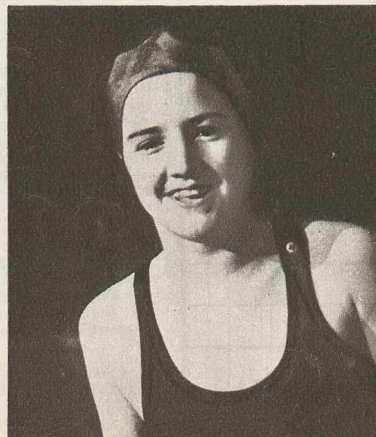
SURPRIZĂ. Pentru prima oară în actualul campionat de baschet echipa C.C.A. a părăsit terenul învinsă. Surpriza-toarea victorie a fost realizată de formația M.I.G. (74-70), care a avut în Novacek (la mijloc, cu mingea în mînă) un efice realizator.

DESCHIDEREA SEZONULUI întrecerilor motociclistel Pe șoseau Nordului s-a disputat duminică primul concurs de motociclism din acest an. În clișeu, o curajoasă săritură peste obstacole naturale.

LA CONCURSUL de natație dotat cu „Cupa 8 Martie” a participat un mare număr de inotătoare. Printre ele, o bună comportare tehnică a avut Ingrid Wechter, în vîrstă de 14 ani.

CAMPIONII EUROPEI LA TENIS DE MASĂ

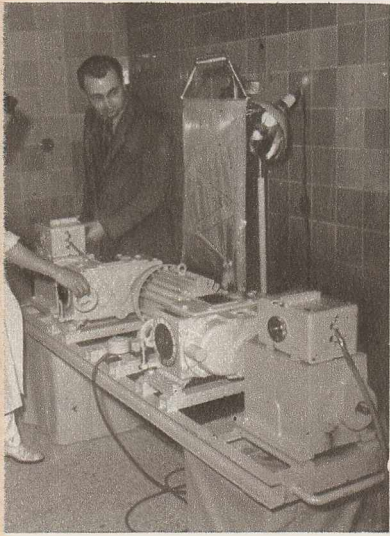

De la stînga: Gizi Farkas-Lantos, Angelica Rozeanu, Ella Zeller, Zoltan Berczik, Eva Koczian, Vihnanovski și Stipek.

Văzuți de Neagu RĂDULESCU

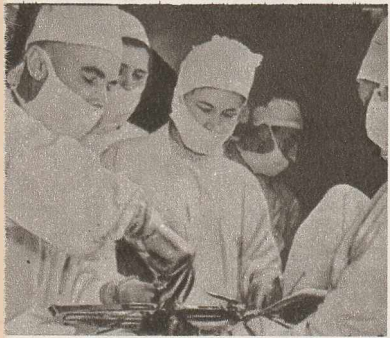
IN JURUL GLOBULUI

GONG!

U SALVAREA VIETII OAMENILOR. de cercetări pentru aparate medicale din nstruit de curind un nou tip de inimă și "tificiali", care prezintă numeroase avans tipurile construite anterior în alte țări. fotografie, aparatul în stare de funcționalitate la Universității din Olomouc — ovacă.

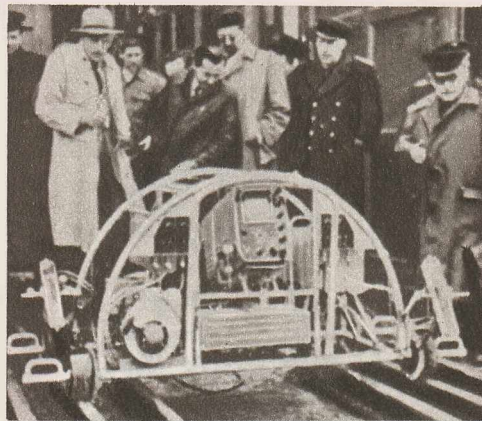
victorie în bătălia pentru salvarea vieții

AGUL...AUTOMAT. Chirurgii sovietici tați în munca lor, prin punerea în funcției serii de aparate perfecționate, care singure lucrări delicate, economisindu-se și timp. Intre acestea este și aparatul ura mecanică dublă a părții rezecționacului, pe care a început să-l folosească cent prof. P. I. Androsov de la clinica "Sklifosovski" din Moscova.

O EXPEDITIE AUSTRIACĂ își propune să cutreiere Africa. Ea este înzestrată cu automobile fabricate în R.D. Germană și cu aparataj produs de celebrele uzine „Zeiss”. Iată unul din automobilele expediției, debarcat la Tunis.

SUPREMUL CONTROLOR. Ciudatul aparat mobil din fotografie este rezultatul muncii îndelungate a unui grup de tehnicieni din R.P. Ungară. Bazat pe un sistem de unde ultrascurte, aparatul înlocuiește toate dispozitivele anterioare pentru controlul șinelor de cale ferată, semnalnd automat și cea mai mică defecțiune în structura internă a acestora.

FURTUNI PUTERNICE au provocat mari pagube în R.F.G. Iată, în fotografia de mai sus, o macara de 105 tone răsturnată de vijelie. Din fericire, macara-giul a scăpat doar cu... spaima.

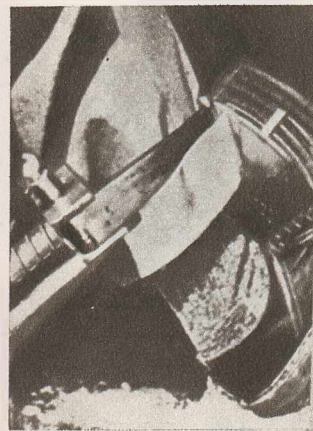
«**MODEL 1958**» își înalțează marinarul Robert Venuti, din marina militară americană, noua și originala sa tunsoare. Capul său, tuns, seamănă cu o mină marină. Oricum s-ar numi, însă, această podoabă a capului, ea nu rămâne decât manifestarea exterioară a unor mici deranjamente interioare...

PICTURĂ CU SUSU-N JOS... Nu-i de loc simplu să pătrunzi în tainele picturii abstracte, practicate cu fervoare în Occident. Pentru vizionarea unei expoziții ce cuprinde asemenea picturi — cum este aceea organizată nu demult la Düsseldorf — este nevoie de cunoștințe superioare în domeniul enigmisticii, precum și de un serios antrenament de gimnastică acrobatică. Aceasta, pentru că tablourile pot apare mult mai interesante dacă sînt privite din genunchi, culcat, cu picioarele pe pereți sau cu capul în jos.

...Se spune că la ieșirea din expoziție se distribuie gratuit antinevralgice „Bayer”.

DIRIJOARE LA... 13 ANI. La vîrstă de numai 13 ani, GIANNELLA DE MARCO și-a făcut debutul ca dirijoare la Opera din Roma. În fața unei săli arhiple. Giannella a dirijat opera „Traviata” de Verdi. Succesul înregistrat a determinat presa de specialitate să anunțe apariția unui nou „copil minune”.

ALARMĂ! O sirenă șuieră strident pe străzile Stockholmului... Un dispozitiv inventat recent de un inginer a dat automat alarma. Dispozitivul, menit să lupte contra valului crescînd de furturi de automobile, se compune dintr-un fel de capcană, care prinde și imobilizează piciorul hoțului în momentul pornirii mașinii, și dintr-o sirenă de alarmă, declanșată simultan cu capcana.

PUBLICUL. APLAUDĂ...

●frumosul succes al tinerei debutante Rosemarie Schnabl, absolventă a Institutului de Teatru din Leipzig. Ea a interpretat cu multă sensibilitate dificilul rol al Sakuntalei din piesa antică indiană a lui Kalidassa, pe scena teatrului din Karl Marx-Stadt.

●debutul ca dramaturg al popularului actor sovietic Igor Ilinski, pe care publicul nostru l-a putut admira în filme ca „Volga-Volga” și „Noapte de carnaval” (directorul birocrat). El a dramatizat pentru scena Teatrului Mic din Moscova celebrul roman a lui Thackeray „Bilețul deșertăciunilor”.

●inscrierea în repertoriul actualii stagiuni a Teatrului Piccolo din Milano, a unei noi piese de Eduardo de Filippo, intitulată „De Pretore Vincenzo”, pe care o va regiza Giorgio Strehler, directorul teatrului.

●invitarea la Londra a marelui artist francez Jean Louis Barrault, pentru a monta piesa „Pentru Lucreția” de Giraudoux. În rolul titular va apare cunoscuta artistă de teatru și film Vivian Leigh, soția lui Laurence Olivier.

●punerea în scenă a „Pescărușului” de Cehov la cel mai mare dintre teatrele din Bruxelles, Théâtre du Parc; Regia o semnează Jean Meyer, primul regizor al Comediei Franceze.

●prezentarea de către colectivul Teatrului de Satiră din Sofia a două noi și interesante premere: comedia sovietică „Fetișcana de la fabrică” de Volodin și o dramatizare după „Tom Sawyer” de Mark Twain.

PUBLICUL CRITICĂ...

●ciudata concepție a regizorului Roland Monod și a actriței Madeleine Marion, care au prezentat la teatrul Studio-Champs Elysées „Fedra” lui Racine, într-o viziune care se abate complet de la datele textului; pasiunea puternică a eroilor devine în piesă uscăciune și rigiditate sufletească.

●conducerea teatrului Zeromski din Kielc (Polonia), care a decis reprezentarea piesei existențialiste a lui Camus „Caligula”. Cu toată strădania regizorului Tadeusz Byrski, care a jucat și rolul titular, piesa nu a putut împlini dezideratele spectatorilor.

●trădarea memoriei lui Franklin Delano Roosevelt de către dramaturgul american Dore Schary, autor al piesei „Răsărit de soare la Campobello”, pe care o joacă Teatrul Guild din New York și în care figura fostului președinte al Statelor Unite este absolut denaturată.

GONG!

REDAȚIA : BUCUREȘTI Căsuța Poștală 3507 of. 33
PIAȚA SCÎNTEII Tel. 7.60.10 Int. 1744

ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

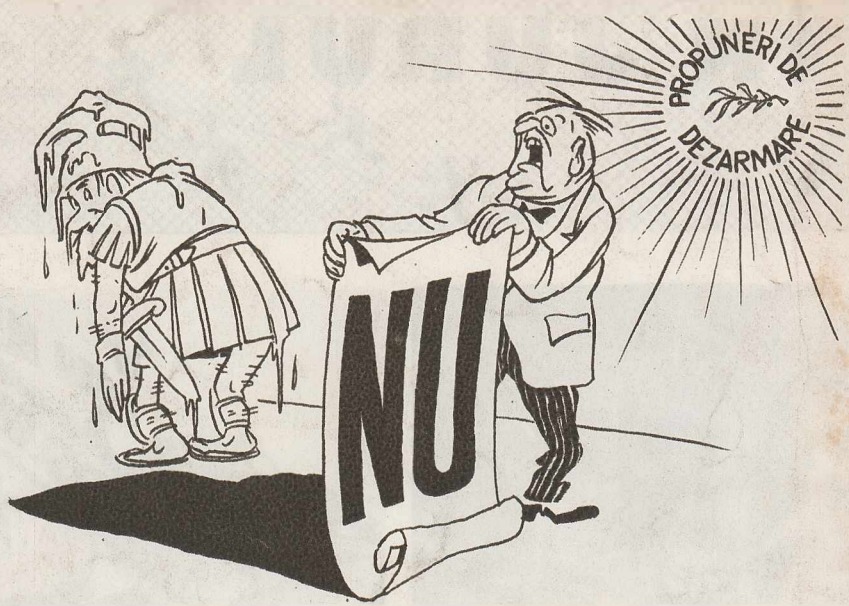
PREȚUL ABONAMENTELOR:

3 luni : 26 lei
6 luni : 52 lei
un an : 104 lei

Umor

de ...

SEZON

Dulles: „Treci repede la umbră, că vine primăvara!”

Desen de Rik AUERBACH

Primăvara, bat-o vina!

Desen de STEM

Intre pasărele :
-Nu mai cînta, că iar îți fură
compoziția...

Desen de DARIAN

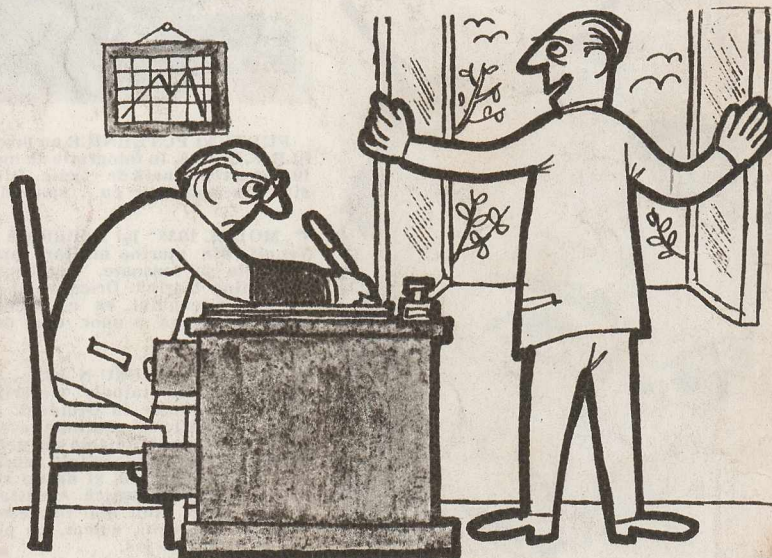
...Și ai avut curajul să mă minți
o iarnă întreagă că ești blond?!!

Desen de ARNO

În balta imperialistă:
Lebăda : „De ce aș renunța la cîntecul meu favorit?!”

Desen de V. TIMOC

- Ei, a venit primăvara!...
- Să treacă pe la registratură!

Desen de DARIAN